

EWANGELIA WEDŁUG ŚW. JANA

Autor: Apostoł Jan

Czas: Pomiędzy 85 a 90 r. po Chr.

Miejsce: Efez

Cel: Przekazanie ludziom najważniejszych faktów i prawd zapewniających zbawienie.

Temat: Jezus Chrystus, Zbawca świata, najpełniejszym objawieniem Boga.

Jezus najpełniejszym objawieniem Boga

- 1** Na początku^a było Słowo;^b
Słowo było u Boga
i Bogiem^c było Słowo.
- 2** Ono było na początku^a u Boga.
- 3** Wszystko^a dzięki Niemu się stało
i z tego, co istnieje,
nic nie stało się bez Niego.
- 4** W Nim było życie,^a
a życie było światłem^b ludzi.
- 5** Światło^a zaś świeci w ciemności^b
i ciemność go nie ogarnęła.
- 6** Pojawił się człowiek posłany przez Boga.
Miał na imię Jan.^a
- 7** Przyszedł jako świadek,
by zaświadczyć^a o świetle,
by dzięki niemu wszyscy uwierzyli.^b
- 8** Nie on był światłem,^a
miał jedynie o nim zaświadczyć.
- 9** Na świat bowiem nadciągało prawdziwe światło,^a
które oświeca^b każdego człowieka.
- 10** Przebywał na świecie^a
i dzięki Niemu świat powstał,

1^aRdz 1:1, Kol 1:17;
1J 1:1 **b**Ps 33:6;
Iz 55:11; Obj 19:13
cRz 9:5; Flp 2:5-6;
Hbr 1:8; 1J 5:20
2^aJ 8:58; 17:5,24;
Obj 1:8
3^a1Kor 8:6; Kol
1:16; Hbr 1:2

4^aPs 36:10; J 5:26;
11:25; 14:6; Dz 3:15;
Hbr 7:16; 1J 1:2;
5:11-12 **b**J 8:12; 9:5;
12:46
5^aMt 4:16; J 3:19
bPs 18:29; 1J 1:5-7
6^aMt 3:1

7^aJ 1: 15,19,32;
3:26; 5:33 **b**J 3:15

8^aJ 1:20

9^aIz 49:6; 1J 2:8
bEf 1:18; 3:9; Hbr
6:4; 10:32
10^aJ 1:14

^bJ 17:25

^{11a}Łz 53:3; Mk 12:1-8

^{12a}Kol 2:6 ^bRz 8:14,16,21; Ga 3:26; Ef 5:1; 1J 3:1-2 ^cJ 3:15; 1J 3:23

^{13a}J 3:6; Tt 3:5; Jk 1:18; 1P 1:23; 1J 3:9; 4:7; 5:1,4

^{14a}Ga 4:4; Flp 2:7; 1Tm 3:16; Hbr 2:14; 1J 4:2 ^bRz 3:24; 5:2 ^cJ 8:32; 14:6 ^dWj 25:8 Obj 21:3 ^eWj 33:18; 40:34; Mt 17:1-2,5; Łk 9:32; J 2:11; 2P 1:16-18 ^fJ 1:18; 3:16, 18; 1J 4:9

^{16a}Ef 1:23; Kol 1:19; 2:9 ^bRz 3:24

^{17a}Pwt 32:46; J 7:19 ^bJ 8:32

^{18a}Wj 33:20; J 6:46; Kol 1:15; 1Tm 6:16; 1J 4:12 ^bMt 11:27; Łk 10:22 ^cJ 1:14; 3:16,18; 1J 4:9

Mt 3:1-12;
Mk 1:2-8;
Łk 3:15-17

ale świat Go nie rozpoznał.^b

11 Przyszedł do swego, swoi Go jednak nie przyjęli.^a

12 Lecz tym wszystkim, którzy Go przyjęli,^a dał przywilej stania się dziećmi^b Boga – tym, którzy wierzą^c w Jego imię,

13 którzy narodzili się nie z krwi ani z woli ciała, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.^a

14 Słowo zatem stało się ciałem;^{a1} pełne łaski^b i prawdy^c zamieszkało^d wśród nas – i zobaczyliśmy Jego chwałę,^e chwałę jako Jedynego zrodzonego,^{f2} który pochodzi od Ojca.

15 Jan świadczy o Nim w donośnym wołaniu: To o Nim powiedziałem: Ten, który idzie za mną, pojawił się przede mną, był On wcześniej niż ja.

16 Z Jego pełni^a my wszyscy wzięliśmy – łaskę^b w miejsce łaskawości.³

17 O ile bowiem Prawo zostało nadane przez Mojżesza,^a łaska i prawda^b zaistniały dzięki Jezusowi Chrystusowi.

18 Boga nikt nigdy nie widział;^a objawił Go On,^b Jedyny zrodzony^c Bóg, który jest w łonie Ojca.

Jan Chrzciel o sobie i o Jezusie

19 Takie natomiast świadectwo złożył Jan, gdy Żydzi z Jerozolimy posłali do niego kapłanów i lewitów z zapytaniem: Kim ty jesteś? **20** Wyznał on wtedy wyraźnie: Ja nie

1 To jest istotą z ciała i kości.

2 Jedyny zrodzony (Jednorodzony) gr. μονογενής (monogenes): J 1:18; 3:16, 18; 1J 4:9; por. J 10:33-36; Dz 13:33; lub: (1) Jedyny (por. Łk 7:12; 9:38 oraz 8:42); (2) jedyny w swoim rodzaju, wyjątkowy (por. Hbr 11:17).

3 Lub: łaskę po łasce.

jestem^a Chrystusem.^b **21** Więc kim? – dopytywali. – Czy jesteś Eliaszem?^a On na to: Nie jestem. Czy jesteś oczekiwanym przez nas Prorokiem?^b Odpowiedział: Nie. **22** W takim razie kim? – chcieli wiedzieć. – Musimy bowiem dać odpowiedź tym, którzy nas przysłali. Za kogo się uważasz?
23 Jan na to:

Ja jestem głosem wołającego na pustkowiu:

Prostujcie drogę Pana^a

– jak powiedział prorok Izajasz.

24 A ponieważ wysłannicy należeli do grona faryzeuszów, **25** zadali mu takie pytanie: Dlaczego zatem chrzczisz, skoro nie jesteś Mesjaszem ani Eliaszem, ani oczekiwanym przez nas Prorokiem?^a **26** Ja chrzczę w wodzie – powiedział Jan – lecz pośród was stoi ktoś, kogo wy nie znacie. **27** To Ten, który idzie za mną i któremu nie jestem godny rozwiązać rzemyka u sandała.^a **28** Wydarzenie to miało miejsce w Betanii za Jordanem,^a gdzie Jan przebywał i chrzczył.

29 Następnego dnia Jan zobaczył idącego w jego stronę Jezusa i powiedział: Oto Baranek Boży,^a który bierze na siebie grzech świata.^b **30** To jest Ten, o którym powiedziałem: Za mną idzie ktoś, kto pojawił się przede mną, kto istniał wcześniej niż ja. **31** Ja także wcześniej Go nie znałem; lecz dlatego przyszedłem i chrzczę w wodzie, aby Izrael mógł Go poznać. **32** Jan złożył też takie świadectwo: Widziałem Ducha, który niby gołąb zstąpił z nieba i spoczął na Nim.^a **33** Ja także wcześniej Go nie znałem; lecz Ten, który mnie posłał, abym chrzczył w wodzie, powiedział do mnie: Jeśli zobaczysz kogoś, na kogo Duch zstępuje i pozostaje na nim, wiedz, że to jest Ten, który chrzci w Duchu Świętym. **34** Ja to widziałem i potwierdzam, że właśnie On jest Synem Boga.^a

Powołanie pierwszych uczniów

35 Nazajutrz znów stał Jan wraz ze swoimi dwoma uczniami. **36** Wpatrując się w przechodzącego Jezusa, powiedział: Oto Baranek Boży.^a **37** Po tych słowach obaj uczniowie poszli za Jezusem. **38** A gdy Jezus odwrócił się i zobaczył, że za Nim idą, zapytał: Czego szukacie?

20^aJ 3:28; Dz 13:25 **b**Dn 9:25-26
21^aMi 3:23; Mt 11:14; 17:10-13; Mk 9:13 **b**Pwt 18:15,18

23^aIz 40:3

25^aMi 21:25-26

27^aDz 13:25

28^aJ 10:40

29^aRdz 22:8; Wj 12:3-4; Iz 53:7; J 1:36; 1P 1:19; Obj 5:6; 7:14; 12:11; 14:1; 21:9,22-23; 22:1,3 **b**1Kor 15:3; 1P 2:24; 1J 2:2

32^aMi 3:16

34^aJ 20:31

36^aJ 1:29

Odpowiedzieli: Rabbi (to znaczy: Nauczycielu), gdzie mieszkaś? **39** On na to: Chodźcie, to zobaczycie. Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka, i tego dnia zostali już u Niego. Było to około godziny szesnastej. **40** Andrzej, brat Szymona Piotra, był jednym z tych dwóch, którzy usłyszeli słowa Jana i poszli za Jezusem.^a **41** Odszukał on najpierw swego brata Szymona i tak powiedział: Znaleźliśmy Mesjasza^a (to znaczy: Chrystusa). **42** Przyprowadził go też do Jezusa. Jezus zaś przyjrzał mu się uważnie i powiedział: Ty jesteś Szymon, syn Jana; ty będziesz nazywał się^a Kamień^b (to znaczy: Piotr).

43 Z nastaniem dnia Jezus zamierzał wyruszyć do Galilei. Właśnie wtedy spotkał Filipa^a i zwrócił się do niego: Chodź za Mną!^b **44** Filip był z Betsaidy,^a z miasta Andrzeja i Piotra. **45** Natknął się on na Natanaela^a i powiedział: Znaleźliśmy Tego, o którym pisał Mojżesz w Prawie,^b a także prorocy^c – Jezusa z Nazaretu, syna Józefa.^d **46** A Natanael odpowiedział: Czy z Nazaretu może być coś dobrego? Filip na to: Przyjdź i sam się przekonaj. **47** Gdy Jezus zobaczył zbliżającego się Natanaela, powiedział o nim: Oto prawdziwy Izraelita,^a człowiek wolny od obłudy.^b **48** Natanael zapytał: Skąd mnie znasz? A Jezus: Zanim cię zawołał Filip, widziałem cię pod figowcem. **49** Mistrzu! – zawołał Natanael. – Ty jesteś Synem Boga,^a Ty jesteś Królem^b Izraela. **50** Wtedy Jezus mu powiedział: Wierzysz dlatego, że widziałem cię pod figowcem? Zobaczysz o wiele więcej.^a **51** I dodał: Ręczę i zapewniam: Zobaczycie *otwarte niebo*,^a a wokół Syna Człowieczego *wstępujących i zstępujących aniołów Boga*.^b

Wesele w Kanie Galilejskiej

2 Trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej.^a Była na nim matka Jezusa.^b **2** Jezus wraz z uczniami też został zaproszony. **3** W pewnej chwili zabrakło wina. Wtedy matka Jezusa powiedziała do Niego: Nie mają wina. **4** Jezus jej odpowiedział: Rozumiem twoje zatroskanie, ale co Mnie do tego, kobieto?^a Jeszcze nie nadeszła moja godzina.^b **5** Wtedy Jego matka zwróciła się do

40^aMt 4:18-22

41^aJ 4:25

42^aRdz 17:5,15;
32:28; 35:10 ^bMt
16:18; 1Kor 3:12;
1P 2:5

43^aMt 10:3; J
6:5-7; 12:21-22;
14:8-9 ^bMt 4:19; Mk
1:17; 2:14

44^aMt 11:21

45^aJ 21:2 ^bPwt
18:18 ^cLz 7:14; 53:2;
Jr 23:5; Ez 34:23
^dEk 3:23

47^aRz 9:4,6 ^bPs
32:2

49^aMt 4:3; 14:33;
16:16 ^bMt 2:2; J
12:13; 19:19

50^aJ 14:12

51^aMt 3:16; Dz 7:56
^bRdz 28:12

1^aJ 4:46; 7:52; 21:2
^bMt 12:46

4^aJ 19:26 ^bMt
26:18; J 7:6,8,30;
8:20

posługujących: Zróbcie, cokolwiek wam powie! **6** A było tam sześć kamiennych stągwi, ustawionych według żydowskich reguł czystości,^a każda mieszcząca około stu litrów wody. **7** Jezus polecił: Napełnijcie stągwie wodą! I napełnili je aż po brzegi. **8** Wówczas powiedział: Teraz zaczerpnijcie i zanieście staroście wesela! I zanieśli. **9** Gdy starosta spróbował wody, która stała się winem^a – a nie wiedział, skąd się ono wzięło, gdyż wiedzieli o tym tylko posługujący, którzy jej zaczerpnęli – zawołał pana młodogo **10** i powiedział: Każdy stawia najpierw dobre wino, a gdy goście sobie podpiją – gorsze; ty jednak dobre wino zachowałeś aż do tej pory.

11 W taki właśnie sposób, w Kanie Galilejskiej, Jezus dał początek znakom,^a ukazał swą chwałę i sprawił, że uczniowie uwierzyli w Niego. **12** Potem wraz z matką, braćmi^a i uczniami udał się do Kafarnaum,^b gdzie razem spędzili kilka dni.

Jezus i lekcja o świątyni

13 Zbliżała się Pascha^a i Jezus udał się do Jerozolimy. **14** Zastał w świątyni^a sprzedających woły, owce i gołębie^b oraz – przy swoich stanowiskach – ludzi, którzy trudnili się wymianą pieniędzy. **15** Wtedy ze sznurków ukreślił bicz i wszystkich – w tym owce i woły – wypędził ze świątyni, wymieniającym pieniądze rozsypał monety, powywracał stoły, **16** a sprzedawcom gołębi powiedział: Zabierzcie to stąd, przestańcie robić targowisko z domu mego Ojca!^a **17** Jego uczniowie przypomnieli sobie słowa Pisma: *Żarliwość o Twój dom Mnie pochłania.*^a

18 Wtedy Żydzi zwrócili się do Niego: Jakim znakiem^a uzasadnisz ten swój czyn? **19** Jezus odpowiedział: Zburzcie tę świątynię, a ja wzniosę ją w trzy dni.^a **20** Żydzi na to: Czterdzieści sześć lat budowano tę świątynię, a Ty wzniesiesz ją w trzy dni? **21** Jednak mówiąc o świątyni, Jezus miał na myśli swoje ciało.^a **22** Gdy więc został wzbudzony z martwych,^a Jego uczniowie przypomnieli sobie,^b że to mówił – i uwierzyli Pismu^c oraz Słowu, które wypowiedział.

6^aMk 7:3-4; J 3:259^aJ 4:4611^aMt 12:38; J 2:23; 3:2; 4:54; 6:2,14,26,30; 7:31; 9:16; 10:41; 11:47; 12:18,37; 20:30
12^aMt 12:46 ^bMt 4:13Mt 21:12-13;
Mk 11:15-17;
Łk 19:45-4613^aPwt 16:1-6; Łk 2:41; J 6:4; 11:55
14^a1Krl 6:1; Ezd 5:2 ^bKpl 1:14; Pwt 14:2616^aŁk 2:49; J 14:217^aPs 69:1018^aMt 12:38; 21:2319^aMt 16:21; 17:23; 20:19; 26:61; 27:40,63; Mk 14:58; 15:29; Dz 6:1421^a1Kor 3:16-17; 6:19; Ef 2:21-22
22^aPs 16:10; Dz 2:30-32 ^bŁk 24:5-8; J 12:16; 14:26 ^cŁk 24:27

Jezus wobec ludzkich tajemnic

23^aJ 7:31; 11:47-48

23 A gdy przebywał w Jerozolimie w czasie Paschy, wielu uwierzyło w Jego imię, widząc znaki, które czynił.^a

24 Jezus jednak im nie ufał, dlatego że znał wszystkich

25 i nie potrzebował świadectwa o człowieku. Sam bowiem rozpoznawał, co się w każdym kryje.^a

25^aPwt 31:21; 1Sm 16:7; 1Krl 8:39; 1Krn 29:17; Ps 7:10; Iz 11:3; Jr 11:20; Mt 9:4; J 6:61,64; 13:11

1^aJ 7:50; 19:39

2^aJ 7:13; 12:42; 19:39^bMt 22:16^cJ 2:11; Dz 2:22; 10:38^dJ 9:16; Dz 10:38

3^aJ 1:13; Jk 1:18; 1P 1:3,23; 1J 5:1^bMt 3:2; 18:3; Łk 17:21; J 3:5

5^aMt 3:11; Dz 22:16; Tt 3:5

6^aJ 1:13; Rz 8:5-9; 1Kor 15:50

8^aKzn 11:5; Ez 37:9^b1Kor 2:14-16

11^aJ 7:16; 8:26,28; 12:49

13^aPrz 30:4; J 6:38,42; Dz 2:34; Rz 10:6-7; Ef 4:8-9; Hbr 4:14; 9:24^bJ 1:51^cJ 14^aLb 21:4-9^bJ 8:28; 12:32,34^c15^aRdz 15:6; Mk 1:15; J 1:7,12; 2:23; 5:24; 7:38; 20:29,31; Dz 13:39; 16:31; Rz 3:22; 10:9-10; 1J 5:1,5,10

Konieczność nowego narodzenia

3 Był wśród faryzeuszów człowiek o imieniu Nikodem^a, radny żydowski. **2** Przyszedł on do Jezusa w nocy^a i powiedział: Mistrzu! Wiemy, że przychodzisz od Boga jako nauczyciel;^b nikt bowiem nie mógłby czynić takich znaków^c jak Ty, gdyby nie było z nim Boga.^d **3** Jezus odpowiedział: Ręczę i zapewniam, kto się nie narodzi na nowo,^a nie może zobaczyć Królestwa Bożego.^b **4** Nikodem na to: Jak może urodzić się człowiek, gdy jest stary? Nie wejście przecież ponownie do łona swej matki, aby znów wydała go na świat. **5** Jezus odpowiedział: Ręczę i zapewniam, że kto się nie narodzi z wody i Ducha,^a nie może wejść do Królestwa Bożego. **6** Co się narodziło z ciała, jest ciałem, a co się narodziło z Ducha, jest duchem.^a **7** Nie dziw się, że ci powiedziałem: Musicie się na nowo narodzić. **8** Wiatr wieje, dokąd chce^a – słyszysz jego szum, ale nie wiesz, skąd nadciąga i dokąd zmierza; tak jest z każdym, kto się narodził z Ducha.^{b1} **9** Jak to w ogóle możliwe? – zapytał Nikodem. **10** Jezus odpowiedział: Nie wiesz? A przecież nie jesteś zwykłym nauczycielem Izraela. **11** Ręczę i zapewniam, mówimy o tym, co wiemy, i świadczymy o tym, co widzieliśmy,^a ale nie przyjmujecie naszego świadectwa. **12** Jeśli nie wierzycie w to, co wam mówiłem o ziemskich sprawach, to jak uwierzycie, gdy wam powiem o niebieskich? **13** Nikt z ludzi nie przebywał w niebie; o niebie może mówić tylko Ten, który stamtąd przyszedł^a – Syn Człowieczy.^b **14** Podobnie jak Mojżesz wywyższył na pustyni węża,^a tak On musi być wywyższony,^b **15** aby każdy, kto wierzy,^a miał w Nim życie wieczne.

1 Za słowami: *wiatr* i *Duch* kryje się to samo greckie πνεῦμα (*pneuma*).

Życie – dla wierzących

16 Bóg bowiem tak bardzo ukochał^a świat, że dał swego Jedyne¹ Syna,^b aby każdy, kto w Niego wierzy,^c nie zginął, ale miał życie wieczne.^d **17** Bóg nie posłał^a swego Syna na świat, aby wydał On na świat wyrok,^b lecz aby świat został przez Niego zbawiony.^c **18** Ten, kto wierzy w Niego, nie stanie przed sądem;^a lecz na tym, kto nie wierzy, już ciąży wyrok, ponieważ odmówił wiary w imię Jedyne^b Syna Bożego.^c **19** Oto na czym polega sąd: Światło przyszło na świat,^a lecz ludzie wybrali ciemność,^b gdyż ich postęпки były złe.^c **20** Ten bowiem, kto postępuje nieuczciwie, nie lubi światła i z obawy przed wykryciem nawet nie zbliża się do niego.^a **21** Kto jednak postępuje zgodnie z prawdą, nie boi się światła; chce on, aby stało się jasne, że to, co czyni, wypływa z szacunku dla Boga.^a

16^aRz 5:8; Ef 2:4; Tł 3:4; 1J 4:9-10 **b**Rz 8:32 **c**J 6:29,40; 1J 5:10 **d**J 10:28; 11:25-26; 17:3; 1J 5:13
17^aJ 10:36; 11:42; 17:8,21; 20:21 **b**J 5:22,30; 8:15-16; Dz 17:31 **c**Iz 53:11; Mt 12:21; Łk 2:11; 19:10; J 1:29; 12:47; 1Tm 1:15; 2:5-6; 1J 2:2
18^aJ 5:24 **b**J 1:14; 18; 1J 4:9 **c**J 3:36
19^aJ 1:9; 8:12 **b**Rz 1:21; 1J 1:5-6 **c**J 7:7; Rz 13:3
20^aIz 29:15; Ef 5:13
21^aEf 5:8-9; 1J 1:6-7

Judea: Chrzty Jezusa i Jana Chrzciela

22 Potem Jezus wraz ze swoimi uczniami udał się na teren Judei, gdzie z nimi przebywał i chrzczył^a.

23 Również Jan chrzczył^a w Enon blisko Salim, gdyż było tam dużo wody. Ludzie wciąż przychodzili na to miejsce i dawali się chrzczyć. **24** (Jana bowiem nie wtrącono jeszcze do więzienia).^a

22^aJ 4:1-2

23^aMt 3:1,6

24^aMt 14:3; Mk 6:17-18

Wyznanie Jana Chrzciela o sobie i o Jezusie

25 Doszło przy tym do sporu między niektórymi uczniami Jana a pewnym Żydem. Rzecz dotyczyła oczyszczenia.^a

26 Wówczas przyszli do Jana z takimi słowami: Mistrzu,^a Ten, który był z tobą za Jordanem^b – o którym ty złożyłeś świadectwo^c – On teraz chrzczi^d i wszyscy ciągną do Niego. **27** Jan odpowiedział: Człowiek nie może wziąć niczego, jeśli nie jest mu dane z nieba.^a **28** Wy sami jesteście świadkami mojego wyznania,^a że ja nie jestem Chrystusem, lecz zostałem przed Nim posłany. **29** Kto ma u boku pannę młodą, ten jest panem młodym. Natomiast drużba pana młodego, ten, który przy nim stoi i słucha, cieszy się każdym jego słowem.^a Tej właśnie radości^b doświadczam

25^aJ 2:6

26^aMt 23:7-8 **b**J 1:28-29 **c**J 1:7,34 **d**J 4:2

27^aJ 19:11; Hbr 5:4

28^aJ 1:20,23

29^aMt 9:15; Obj 19:7 **b**J 16:24; 17:13; Flp 2:2; 1J 1:4; 2J 12

1 Lub: *Jednorodzonego*, podobnie w w. 18 (zob. J 1:14, 18).

30^a 1Kor 15:36,53

w całej pełni. **30** Jego musi być coraz więcej, a mnie – coraz mniej.^a

31^a 1J 4:5 ^bJ 8:23

Bóg Ojciec, Syn Boży i dar życia wiecznego

31 Kto przychodzi z góry, jest ponad wszystkimi. Kto pochodzi z ziemi, należy do niej i mówi jak ludzie z tej ziemi.^a Ten, który przychodzi z nieba, jest ponad wszystkimi.^b

32^a J 8:26; 15:15

32 Świadczy On o tym, co widział i słyszał,^a lecz Jego świadectwa nikt nie przyjmuje. **33** Kto przyjął Jego świadectwo, potwierdził tym samym, że Bóg mówi prawdę.

34^a Iz 42:1; Mt 12:18; Łk 4:18; Dz 10:38

34 Ten bowiem, którego posłał Bóg, wypowiada słowa Boga, gdyż Bóg daje Ducha bez miary.^a **35** Ojciec miłuje Syna^a i wszystko przekazał w Jego ręce.^b **36** Kto wierzy w Syna, ma życie wieczne,^a kto natomiast odmawia Synowi posłuszeństwa, nie zazna życia, lecz ciąży na nim Boży gniew.^b

35^a J 5:20; 10:17; 15:9 ^bMt 11:27; 28:18; J 13:336^a J 5:24; 6:47 ^b2Krl 22:13; Ps 2:12; Mt 3:19; Rz 1:18; 2:8; Ef 5:6; 1Ts 2:161^a J 3:22,26

Jezus, Samarytanka i dar wody żywej

4 Następnie, gdy Jezus dowiedział się, że faryzeusze usłyszeli, iż zyskuje On więcej uczniów i chrzci więcej niż Jan^a – **2** chociaż sam Jezus nie chrzcił,^a tylko Jego uczniowie – **3** opuścił Judeę^a i powrócił do Galilei.^b

2^a 1Kor 1:173^a J 3:22 ^bJ 2:11

4 W drodze do Galilei Jezus musiał przejść przez Samarię.^a

4^a Mt 10:5; Łk 9:52; 17:115^a Rdz 33:18-19; 48:22; Joz 24:32

5 Po drodze mijał samarytańskie miasteczko o nazwie Sychar, położone obok pola, które Jakub przekazał^a swemu synowi Józefowi. **6** Znajdowała się tam studnia Jakuba.^a Jezus więc, zmęczony podróżą, usiadł sobie przy studni. Było samo południe. **7** I wtedy z Samarii przyszła pewna kobieta. Chciała zaczerpnąć wody. Jezus poprosił: Daj mi pić.^a **8** Bo właśnie Jego uczniowie udali się do miasteczka po zakupy. **9** Co się stało? – zapytała kobieta. – Ty, Żyd, prosisz mnie, Samarytankę, o wodę? (Żydzi bowiem nie utrzymują kontaktów z Samarytanami).^a **10** Jezus odpowiedział: Gdybyś знаła dar Boga^a i wiedziała, kim jest Ten, który cię prosi: Daj mi pić, sama prosiłabyś Go, a On dałby ci wody żywej^b. **11** Panie – zauważyła kobieta – nie masz nawet czerpaka, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz tę żywą wodę? **12** Czyżbyś Ty był większy od naszego ojca Jakuba,^a który nam dał tę studnię, sam z niej pił, jego

6^a J 4:127^a Rdz 24:17; 1Krl 17:109^a Mt 10:5; Łk 9:52-53; J 8:48; Dz 10:2810^a Rz 6:23 ^bIz 44:3; 55:1; Jr 2:13; 17:13; Za 14:8; J 7:37-38; Obj 7:17; 21:6; 22:1,1712^a J 4:6

synowie i jego stada? **13** Jezus odpowiedział: Każdy, kto pije tę wodę, znów będzie odczuwał pragnienie. **14** Lecz ten, kto się napije mojej wody,^a nie zazna pragnienia na wieki.^b Woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody tryskającej życiem wiecznym.^c **15** Kobieta poprosiła: Panie, daj mi tej wody,^a abym już więcej nie czuła pragnienia i nie przychodziła do tej studni. **16** Jezus powiedział do niej: Idź, zawołaj swego męża i wróć tutaj! **17** Wówczas kobieta wyznała: Nie mam męża. Jezus na to: Dobrze mówisz. Męża nie masz. **18** Miałaś bowiem pięciu mężów, a ten, którego teraz masz, nie jest twoim mężem. Powiedziałeś prawdę. **19** Panie – zauważyła kobieta – widzę, że jesteś prorokiem.^a **20** Nasi ojcowie na tej górze oddawali cześć Bogu;^a wy natomiast mówicie, że w Jerozolimie^b jest miejsce, gdzie należy to czynić. **21** Jezus powiedział: Kobieto, wierz mi, nadchodzi godzina,^a gdy ani na tej górze, ani w Jerozolimie nie będziecie oddawali czci Ojcu. **22** Wy czcicie to, czego nie znacie,^a my czcimy to, co znamy, bo zbawienie pochodzi od Żydów.^b **23** Lecz nadchodzi godzina,^a a właściwie nadeszła, gdy prawdziwi czciciele będą czcili Ojca w duchu i w prawdzie.^b Takich właśnie czcicieli Ojciec sobie szuka. **24** Bóg jest duchem,^a dlatego ci, którzy Go czczą, powinni to czynić w duchu^b i w prawdzie. **25** Kobieta powiedziała: Wiem, że ma przyjść Mesjasz^a (to znaczy Chrystus). Gdy On przyjdzie, wszystko nam wyjaśni. **26** Jezus na to: Jestem Nim Ja,^a który z tobą rozmawiam.^b **27** Wtedy przyszli Jego uczniowie i byli zaskoczeni, że rozmawia z kobietą. Żaden jednak nie powiedział: O co pytasz? ani: Dlaczego z nią rozmawiasz? **28** Kobieta natomiast zostawiła swój dzban, pobiegła do miasta i zaczęła rozpowiadać: **29** Chodźcie, zobaczcie człowieka, który mi powiedział o wszystkim, co zrobiłam. Czy to nie jest Chrystus?^a **30** Wyszli zatem z miasta i ruszyli w Jego stronę.

Prawdziwy pokarm: pełnienie woli Bożej

31 Tymczasem uczniowie prosili Go: Mistrzu, zjedz coś. **32** On im jednak odpowiedział: Ja mam do jedzenia pokarm, którego wy nie znacie.^a **33** Uczniowie pytali więc

14^aWj 17:6; Lb 20:8; Iz 12:3; 58:11; J 7:37; 1Kor 10:4; 12:13; Obj 21:6; 22:17 **b**J 6:35 **c**Mt 25:46; J 3:16; 5:24; 6:27
15^aJ 6:34

19^aMt 21:11; J 7:40; 9:17; 1Kor 14:24-25
20^aRdz 33:18-20; Pwt 11:29-30; Joz 8:33 **b**Pwt 12:5,11,14,18,21,26; 16:2,6,7,11,15,16; Łk 9:53
21^aJ 4:23
22^a2Krl 17:33,41; Dz 17:23 **b**Iz 2:3; Rz 3:1; 9:4
23^aJ 4:21; J 5:25
bRz 8:4

24^a2Kor 3:17 **b**Dz 17:24-25; Rz 1:9; 12:1; Flp 3:3
25^aPwt 18:15,18; Mt 1:16; Łk 3:15; J 1:41
26^aMk 14:61-62; J 8:24 **b**J 9:37

29^aJ 6:69; 7:26,31

32^aMt 4; J 6:27

34^aMt 26:39; J 5:30; 6:38 ^bJ 5:36; 17:4; 19:30
35^aMt 9:37; Mk 4:29; Łk 10:2

36^aRz 1:13; Ga 6:9
^bMt 25:46; J 17:3; Jk 1:12 ^cPs 126:5,6; Dz 11:23 ^d1Kor 3:9; Ga 6:9
37^aMi 6:15; 1Kor 3:5-8; 1P 1:12
38^aOz 10:12

siebie nawzajem: Czy ktoś Mu przyniósł coś do jedzenia?
34 Wtedy Jezus powiedział: Moim pokarmem jest wypełnienie woli Tego,^a który Mnie posłał, i dokonanie Jego dzieła.^b **35** Czy wy sami nie mówicie: Jeszcze cztery miesiące do żniw? Otóż posłuchajcie: Podnieście swoje oczy i przyjrzyjcie się polom – są już dojrzałe.^a **36** Już żniwiarz odbiera zapłatę i zbiera plon^a na życie wieczne,^b aby siewca cieszył się^c razem ze żniwiarzem.^d **37** Oto jak sprawdza się przysłowie: Jeden siewca, a drugi żniwiec.^a **38** Ja was posłałem, abyście żęli to, nad czym się nie trudziliście. Inni wykonali ciężką pracę,^a a wy korzystacie z ich trudu.

Sychar: Nawrócenia wśród Samarytan

39^aJ 4:5,29

39 Co do Samarytan mieszkających w miasteczku, to wielu uwierzyło w Niego dzięki świadectwu kobiety, która rozgłaszała: Powiedział mi o wszystkim, co uczyniłam.^a

42^aŁk 2:11; 1Tm 4:10; 1J 4:14

40 Gdy więc przyszedli do Niego, prosili, aby u nich pozostał. I pozostał tam dwa dni. **41** Wielu też innych uwierzyło dzięki Jego Słowu. **42** A do kobiety mówili: Wierzymy już nie dzięki twemu opowiadaniu. Teraz sami przekonaliśmy się, że On naprawdę jest Zbawcą świata.^a

44^aMt 13:57; Mk 6:4; Łk 4:24
45^aJ 2:23

43 Po upływie dwóch dni Jezus odszedł z Sychar do Galilei. **44** Sam bowiem przyznawał, że we własnej ojczyźnie prorok nie ma poważania.^a **45** Gdy więc przyszedł do Galilei, spotkał się z dobrym przyjęciem,^a ponieważ Galilejczycy widzieli wszystko, co podczas święta uczynił w Jerozolimie, dlatego że oni również uczestniczyli w obchodach.

Uzdrowienie dla ufających Słowu

46^aJ 2:1-11

46 Znowu zatem Jezus przyszedł do Kany Galilejskiej, gdzie wcześniej przemienił wodę w wino.^a W Kafarnaum natomiast mieszkał pewien urzędnik królewski, którego syn chorował. **47** Gdy usłyszał, że Jezus przybył z Judei do Galilei,^a udał się do Niego i prosił, aby wstąpił i uzdrowił jego syna, który był bliski śmierci.^b

47^aJ 4:3,54 ^bŁk 7:2

48 Jezus powiedział do niego: Jeśli nie zobaczycie znaków i cudów,^a nigdy nie uwierzycie. **49** Urzędnik na to: Panie, wstąp, zanim umrze moje dziecko. **50** Idź – powiedział Jezus – twój

48^aJ 2:11; Dz 2:43; 14:3; Rz 15:19; 1Kor 1:22; 2Kor 12:1

syn żyje. Człowiek ten uwierzył Słowu, które skierował do niego Jezus – i poszedł. **51** A gdy jeszcze był w drodze, jego słudzy wyszli mu naprzeciw mówiąc, że jego dziecko żyje. **52** Zapytał ich więc o godzinę, w której mu się polepszyło. Gorączka spadła mu wczoraj około godziny trzy-nastej¹ – odpowiedzieli. **53** Wówczas ojciec uświadomił sobie, że o tej właśnie godzinie Jezus go zapewnił: Twój syn żyje. I uwierzył on sam oraz cały jego dom.^a **54** Był to już drugi znak,^a którego Jezus dokonał po przyjsciu z Judei do Galilei.

53^aDz 11:14;
16:14-15,31

54^aJ 2:11; J 4:48

Uzdrowienie w szabat

5 Potem obchodzono żydowskie święto i Jezus udał się do Jerozolimy. **2** A w Jerozolimie, przy Bramie Owczej,^a jest sadzawka zwana po hebrajsku *Betesda*.² Otacza ją pięć portyków. **3** W ich cieniu leżało mnóstwo chorych, niewidomych, ułomnych i sparaliżowanych, którzy czekali na poruszenie wody. **4** W stosownym bowiem czasie anioł Pana zstępował do sadzawki i poruszał wodę. Kto więc po poruszeniu wody pierwszy do niej wstąpił, odzyskiwał zdrowie, niezależnie od tego, co mu dolegało.³ **5** Był też wśród nich pewien człowiek, złożony chorobą od trzydziestu ośmiu lat. **6** Gdy Jezus go zobaczył i rozpoznał, że już długo niedomaga, zapytał: Czy chcesz być zdrowy? **7** Chory odpowiedział: Panie, nie mam człowieka, który by mnie tuż po poruszeniu wody wrzucił do sadzawki, a zanim ja sam dojdę, inny wchodzi przede mną. **8** Wówczas Jezus polecił: Wstań, zwiń zaraz swe posłanie i zacznij chodzić.^a **9** I chory natychmiast wyzdrowiał, złożył to, na czym leżał, i chodził. A właśnie tego dnia był szabat.^a **10** Żydzi nagabywali więc uzdrowionego: Jest szabat,^a nie wolno ci dźwigać posłania.^b **11** Lecz on odpowiedział: Ten, który mi przywrócił zdrowie, polecił, bym je złożył i zaczął chodzić. **12** Kim jest ten człowiek – spytali – który

2^aNe 3:1; 12:39

8^aMt 9:6; Mk 2:11;
Łk 9:14

9^aMt 12:1-14; Łk
13:14; J 9:14

10^aMk 2:27 ^bNe
13:19; Jr 17:21; Łk
6:2; J 9:16

1 Lub: o *siódmej*, według ówczesnej rachuby czasu.

2 *Betesda*, znaczy: dom miłosierdzia.

3 Fragment zaczynający się od słów: *ktoży czekali na poruszenie wody* i cały w. 4 występuje w: A^c C³ D (W^s) Θ Ψ 078 f^{1,13} 33 ℞ lat sy^{p,h} bo^{pt}.
Fragmentu brak w: ℥^{66,75} N^a A^{*} B^c L^t pc q sy^c co.

ci to polecił? **13** Lecz uzdrowiony nie wiedział, gdyż Jezus niepostrzeżenie oddalił się od zgromadzonego w tym miejscu tłumu.

14^aMk 2:5; J 8:11;
2P 2:21

14 Potem, gdy Jezus spotkał go w świątyni, powiedział: Oto wyzdrowiałeś; nie grzesz więcej,^a aby nie stało ci się coś gorszego. **15** Wtedy ten człowiek odszedł i powiadomił Żydów, że to Jezus przywrócił mu zdrowie.

16^aJ 5:18; 7:1

16 I właśnie dlatego, że Jezus takie rzeczy czynił w szabat, Żydzi Go prześladowali^a. **17** Lecz On tak to uzasadnił: Mój Ojciec^a działa aż dotąd – i Ja działam^b. **18** Stąd Żydzi tym usilniej starali się Go zabić.^a Mieli Mu za złe, że nie tylko rozluźnia rygory szabatu, ale także nazywa Boga własnym Ojcem i tym samym stawia siebie na równi z Bogiem.^b

17^aŁk 2:49 ^bJ 9:4;
14:10
18^aMt 12:14; J 16:2
^bJ 1:1; 10:30,33;
19:7; 20:28; Rz 9:5;
1J 5:20

Dzieła Ojca w dziełach Syna

19^aJ 5:30; 8:28;
14:24

19 W odpowiedzi na te zarzuty Jezus stwierdził: Ręczę i zapewniam, Syn sam od siebie nie mógłby nic czynić, gdyby nie widział, że czyni to Ojciec. Cokolwiek bowiem On czyni, Syn czyni w ten sam sposób.^a **20** Bo Ojciec miłuje Syna^a i pokazuje Mu wszystko, co sam czyni, i – dla wzbudzenia waszego podziwu – pokaże Mu dzieła jeszcze większe^b od tych. **21** Gdyż jak Ojciec wzbudza umarłych i przywraca życie, tak Syn ożywia^a tych, których chce. **22** Ojciec bowiem nikogo nie sądzi, lecz wszelki sąd^a przekazał Synowi,^b **23** aby wszyscy czcili Syna^a tak, jak czczą Ojca. Kto nie czci Syna, ten nie czci Ojca, który Go posłał.^b

20^aJ 3:35; 10:17;
15:9; 17:23-24 ^bJ
14:12

21^aJ 11:25; Rz 4:17;
8:11; 2Kor 1:9; Hbr
11:19

22^aJ 3:17; 12:47
^bRdz 18:25; Sdz
11:27; J 5:27; 9:39;
Dz 10:42; 17:31; Rz
2:16; 2Tm 4:1

23^aFjp 2:10-11 ^bŁk
10:16; 1J 2:23

Życie wieczne – owoc ufania Słowu Boga

24^aJ 8:51 ^bMt
10:40; J 12:44 ^cJ
5:22 ^dMt 25:46; J
3:15-18; 1J 3:14
25^aEf 2:1,5; Kol
2:13

24 Ręczę i zapewniam, kto słucha mego Słowa^a i wierzy Temu, który Mnie posłał,^b ma życie wieczne i nie czeka go sąd,^c ale przeszedł ze śmierci do życia.^d **25** Ręczę i zapewniam: Zbliży się godzina, a właściwie nadeszła, gdy umarli usłyszają głos Syna Bożego i ci, którzy usłyszają, ożyją.^a **26** Gdyż jak Ojciec ma życie sam w sobie,^a tak sprawił, by i Syn miał życie sam w sobie. **27** I powierzył Mu władzę sprawowania sądu,^a ponieważ jest On Synem Człowieczym. **28** Nie dziwcie się temu. Nadchodzi godzina, kie-

26^aPwt 30:20; Jb
33:4; Ps 36:10; J 1:4
27^aDn 7:13-14;
J 5:22; 9:39; Dz
10:42; 17:31

dy wszyscy w grobach usłyszą Jego głos.^a **29** I wyjdą ci, którzy czynili dobro, aby powstać do życia;^a a ci, którzy postępowali podle, aby powstać na sąd.^b

30 Ja sam z siebie nie mogę nic czynić. Sądzę według tego, co słyszę, a mój osąd jest sprawiedliwy.^a Zabiegam bowiem nie o spełnianie swojej woli, lecz woli Tego, który Mnie posłał.^b

31 Jeśli Ja świadczę o sobie,^a moje świadectwo nie jest wiarygodne. **32** Świadczy^a o Mnie jednak jeszcze ktoś inny i wiem, że świadectwo, które o Mnie składa, jest prawdziwe. **33** Wy posłaliście do Jana i on złożył świadectwo^a prawdzie. **34** Mnie nie chodzi o świadectwo człowieka, mówię o tym jednak, abyście wy byli zbawieni. **35** Jan był lampą, która płonie i świeci,^a wy zaś przez pewien czas chętnie korzystaliście z jego światła. **36** Ja jednak mam świadectwo większe^a niż to, które wystawił mi Jan. Otóż dzieła, które podejmuję,^b a których wykonanie zlecił mi Ojciec, one świadczą, że od Niego przychodzę. **37** Także Ojciec, który Mnie posłał,^a złożył o Mnie świadectwo. Wy Jego głosu nigdy nie usłyszeliście ani Jego postaci nie zobaczyliście^b **38** i nie ma w was miejsca dla Jego Słowa.^a Nic więc dziwnego, że nie wierzycie Temu, którego On posłał.^b **39** Zagłębiacie się w Pisma,^a gdyż wam się zdaje, że macie w nich życie wieczne, a tymczasem one składają wyraźne świadectwo o Mnie.^b **40** A jednak nie chcecie przyjść do Mnie,^a aby mieć życie.

41 Nie przyjmuję chwały od ludzi.^a **42** Przekonałem się jednak, że wy nie macie w sobie miłości Bożej.^a **43** Ja przyszedłem w imieniu mego Ojca, a wy odmawiacie Mi przyjęcia.^a Przyjmiecie jednak innych, którzy przyjdą we własnym imieniu. **44** Jak możecie uwierzyć wy, którzy u siebie nawzajem szukacie uznania, a nie zależy wam na uznaniu pochodzącym od samego Boga?^a

45 Przestańcie sądzić, że to Ja będę was oskarżał przed Ojcem. Waszym oskarżycielem będzie Mojżesz,^a w którym wy pokładacie nadzieję. **46** Gdybyście bowiem wierzyli Mojżeszowi, wierzylibyście i Mnie, gdyż on napisał o Mnie.^a **47** Jeśli jednak jego pismom nie wierzycie,^a to jak możecie uwierzyć moim słowom?

28^a 1Kor 15:52

29^a Dz 24:15; 1Kor 15:22,23,52; 1Ts 4:16; Obj 20:4,6

b Dn 12:2; Mt 25:46; 2Kor 5:10; Obj 20:5,11-15

30^a J 8:16 **b** Łk 22:42; J 4:34; 6:38

31^a J 8:14

32^a J 5:37; 8:18; 1J 5:9

33^a J 1:7,19-34

35^a Dn 12:3; 2P 1:19

36^a 1J 5:9 **b** J 10:25,38; 14:11; 15:24

37^a J 3:17; 8:18 **b** Wj 33:20; Pwt 4:12; 1Tm 6:16

38^a J 1:10-11 **b** J 10:26

39^a Iz 34:16; Rz 2:17-18; Dz 17:11 **b** Łk 24:27,44; 2Tm 3:15

40^a J 6:37,44; Rz 10:21

41^a J 5:44

42^a 1J 3:17

43^a J 10:25

44^a Mt 23:5-7; J 12:43; Rz 2:29; 1Ts 2:6

45^a Pwt 31:24-27; J 9:28; Rz 2:17

46^a Pwt 18:15,18-19; Łk 24:27,44; Dz 26:22

47^a Łk 16:29,31; J 7:19

Mt 14:13-21; Mk
6:30-44; Łk 9:10-17

2^aJ 2:11,23; 4:54

4^aWj 12:11,14; J
2:13; 11:55

5^aJ 1:43 ^bMt
15:32-37

8^aJ 1:40

9^a2Krl 4:42-43

11^a 1Tm 4:4

14^aPwt 18:15,18;
Mt 11:3; 21:11; Łk
7:16; J 5:46

15^aJ 1:49; 18:36
^bMt 14:23; Mk 6:46;
Łk 6:12

Mt 14:22-27;
Mk 6:45-52

Jezus wobec ludzkich potrzeb

6 Potem Jezus udał się na drugi brzeg Jeziora Galilejskiego, czyli Tyberiadzkiego. **2** Podążał za Nim wielki tłum, ponieważ ludzie widzieli znaki,^a których dokonywał na chorych. **3** Jezus tymczasem wstąpił na wzgórze i usiadł tam wraz ze swoimi uczniami. **4** A właśnie zbliżała się Pascha,^a święto żydowskie.

5 Gdy Jezus podniósł oczy i zobaczył, że zbliża się do Niego wielki tłum, zwrócił się do Filipa:^a Gdzie nakupimy chleba, aby ci ludzie się najedli?^b **6** Mówił to jednak, aby go wypróbować; sam bowiem już wiedział, co ma robić. **7** Filip odpowiedział: Dwieście denarów¹ byłoby za mało, aby każdemu z nich dać choć po kawałku. **8** Na to odezwał się jeden z Jego uczniów, Andrzej, brat Szymona Piotra:^a **9** Jest tutaj chłopczyk, który ma pięć jęczmiennych chlebów i dwie rybki, lecz cóż to jest na tak wielu?^a **10** Jezus powiedział: Każcie zgromadzonym usiąść. A miejsce to obficie porastała trawa. Usiedli więc mężczyźni w liczbie około pięciu tysięcy. **11** Jezus zaś wziął chleb, podziękował Bogu^a i rozdał siedzącym. Podobnie postąpił z rybami – dał ludziom tyle, ile chcieli. **12** A gdy najedli się do syta, powiedział do swoich uczniów: Zbierzcie pozostałe kawałki, aby się nic nie zmarnowało! **13** Zebrali więc i kawałkami pięciu jęczmiennych chlebów, pozostałymi po jedzących, napełnili dwanaście koszy. **14** Gdy ludzie zobaczyli, jakiego dokonał znaku, zaczęli mówić między sobą: Ten naprawdę jest tym Prorokiem, który miał przyjść na świat.^a **15** Tymczasem Jezus, gdy poznał, że zamierza ją podejść i porwać Go po to, by obwołać królem,^a znów samotnie oddalił się na górę.^b

Jezus wobec praw natury

16 A gdy nastał wieczór, Jego uczniowie zeszli nad wodę, **17** wsiedli do łodzi i zaczęli przeprawę na drugi brzeg, do Kafarnaum. Zapadł już zmrok, a Jezus jeszcze do nich nie dotarł. **18** Jezioro zaś burzyło się smagane silnym wiatrem. **19** Wtedy, a pokonali już ponad cztery, a może

¹ Dwieście denarów to ośmiomiesięczny dochód najemnego pracownika.

nawet sześć kilometrów, zobaczyli Jezusa, jak idzie po falach i zbliża się do łodzi.^a Przerazili się. **20** Lecz On odezwał się do nich: To Ja jestem, przestańcie się bać! **21** Chętnie więc wzięli Go do łodzi, a łódź natychmiast przybiła do brzegu, do którego zmierzali.

19^aJb 9:8

Jezus chlebem życia

22 Nazajutrz tłum, który pozostał na drugim brzegu jeziora, zauważył, że nie było tam innej łódki, poza tą jedną, którą odpłynęli uczniowie. Ludzie pamiętali również, że Jezus nie wszedł do łodzi, a uczniowie odpłynęli nią sami.

23 Tymczasem w pobliże tego miejsca, gdzie jedli chleb, nad którym Pan wypowiedział dziękczynienie, przybyły łódki z Tyberiady. **24** Gdy więc tłum zauważył, że nie ma tam Jezusa ani Jego uczniów, oni również wsiedli do łódek i w poszukiwaniu Jezusa odpłynęli do Kafarnaum. **25** A kiedy odnaleźli Go po drugiej stronie jeziora, zapytali: Mistrzu, jak się tu dostałeś?

26 Jezus im odpowiedział: Ręczę i zapewniam, szukacie Mnie nie dlatego, że widzieliście znaki, ale dlatego, że jedliście chleb i najedliście się do syta.^a **27** Zajmujcie się nie pokarmem przemijalnym,^a ale trwałym, pokarmem zapewniającym życie wieczne.^b Udzieli wam go Syn Człowieczy, gdyż Ojciec, Bóg, właśnie Jego uwiarygodnił swą pieczęcią.^c **28** Zapytali Go zatem: W jaki sposób mamy zająć się dziełami Boga? A Jezus im na to: **29** To jest dzieło Boga: Wierzcie w Tego, którego On posłał.^a

26^aJ 6:11-1227^aIz 55:2 ^bJ 4:14
^cRz 4:11; 1Kor 9:2;
2Kor 1:22; Ef 1:13;
4:30; 2Tm 2:19;
Obj 7:329^a1J 3:23

30 W związku z tym powiedzieli do Niego: Jakim więc Ty wykażesz się znakiem,^a abyśmy go mogli zobaczyć i uwierzyć Tobie? Czego możesz dokonać? **31** Nasi ojcowie jedli mannę na pustyni,^a bo czytamy: *Dał im do jedzenia chleb z nieba.*^{b1} **32** Wtedy Jezus im powiedział: Ręczę i zapewniam, nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, ale mój Ojciec daje wam prawdziwy chleb z nieba. **33** Bo chlebem Bożym jest Ten, który zstępuje z nieba^a i daje światu życie. **34** Wówczas zwrócili się do Niego: Panie, dawaj nam odtąd zawsze ten chleb!^a **35** Jezus im powiedział: Ja

30^aMt 12:38; J 2:11,18; 1Kor 1:2231^aWj 16:15-18,31;
Lb 11:7-9; J 6:49,58;
1Kor 10:3 ^bWj 16:4;
Ne 9:15; Ps 78:24;
105:4033^aJ 3:13,3134^aJ 4:15

1 Sparafrazowany cytat za G.

35^aWj 3:14; J
8:12; 10:7,11; 11:25;
14:6; 15:1 ^bJ 3:15
^cJ 4:14

37^aJ 17:2,6,9,24
^bMt 11:28

38^aJ 3:13 ^bMt
26:39 ^cJ 4:34; 5:30

39^aIz 27:3; Jr 23:4;
J 10:28-29; 17:12;
18:9

40^aJ 12:45 ^bJ
11:25; 1Ts 4:14-17

41^aJ 3:13

42^aEk 4:22

44^aOz 11:4

45^aIz 54:13; Jr
31:33-34; 1Kor
2:13; 1Ts 4:9; Hbr
8:10-11; 10:16;
1J 2:27

46^aJ 1:18; 7:29
47^aJ 3:15-16,36;
5:24

51^aJ 1:29 ^bHbr
10:10

53^aMt 26:26-28

54^aJ 6:39-40,44

jestem^a chlebem życia. Ten, kto przychodzi do Mnie, nigdy już nie zazna głodu, a ten, kto wierzy we Mnie,^b nigdy już nie zazna pragnienia.^c

36 Lecz powiedziałem wam, że choć Mnie zobaczyliście, nie wierzycie. **37** Wszystko, co Mi daje Ojciec,^a przyjdzie do Mnie,^b a tego, który do Mnie przychodzi, z pewnością nie odrzucę. **38** Zstąpiłem bowiem z nieba^a nie po to, aby spełniać swoją wolę,^b ale wolę Tego, który Mnie posłał.^c **39** A to jest wola Tego, który Mnie posłał, abym z tego wszystkiego, co Mi dał, nic nie stracił,^a lecz wzbudził to w dniu ostatecznym. **40** Taka bowiem jest wola mojego Ojca, aby każdy, kto widzi Syna^a i wierzy w Niego, miał życie wieczne, a Ja go wzbudzę w dniu ostatecznym.^b

41 Wówczas Żydzi zaczęli szemrać przeciwko Niemu. Powodem były Jego słowa: Ja jestem chlebem, który zstąpił z nieba.^a **42** Przecież to Jezus, syn Józefa^a – mówili – którego ojca i matkę my znamy! Jak On może teraz twierdzić: Zstąpiłem z nieba? **43** Jezus im odpowiedział: Przestańcie szemrać między sobą! **44** Nikt nie może przyjść do Mnie, jeśli go nie pociągnie Ojciec,^a który Mnie posłał – a Ja go wzbudzę w dniu ostatecznym. **45** U proroków czytamy: I będą wszyscy *pouczeni przez Boga*.^a Każdy, kto usłyszał i przyjął pouczenie Ojca, przychodzi do Mnie. **46** Nie oznacza to, że Ojca zobaczył ktoś jeszcze poza Tym, który jest od Boga – bo tylko On widział Ojca.^a **47** Ręczę i zapewniam, kto wierzy we Mnie, ma życie wieczne.^a **48** Ja jestem chlebem życia. **49** Wasi ojcowie jedli na pustyni mannę – i poumierali. **50** Ten chleb zstępuje z nieba, aby nikt, kto z Niego spożyje – nie umarł. **51** Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożyje z tego chleba, będzie żył na wieki, a chlebem, który Ja dam za życie świata,^a jest moje ciało.^b

52 Żydzi zaczęli się więc sprzeczać między sobą i mówić: Jak On może nam dać do spożycia swoje ciało? **53** Jezus im na to odpowiedział: Ręczę i zapewniam, jeśli nie spożyjecie ciała Syna Człowieczego i nie napijecie się Jego krwi, nie macie w sobie życia.^a **54** Kto spożywa moje ciało i pije moją krew, ma życie wieczne, a Ja go wzbudzę w dniu ostatecznym.^a **55** Gdyż moje ciało jest prawdzi-

wym pokarmem,^a a moja krew^b jest prawdziwym napojem. **56** Kto spożywa moje ciało i pije moją krew, trwa we Mnie, a Ja w nim.^a **57** Podobnie jak Mnie posłał Ojciec, który żyje, a Ja żyję dzięki Ojcu, tak i ten, kto Mnie spożywa, będzie żył dzięki Mnie.^a **58** To jest chleb, który zstąpił z nieba – nie taki, jaki spożywali ojcowie i poumierali: Kto posila się tym chlebem, będzie żył wiecznie. **59** To powiedział, gdy nauczał w synagodze w Kafarnaum.^a

60 Po wysłuchaniu tych słów wielu spośród Jego uczniów stwierdziło: Twarda to nauka, kto ją zdoła stosować?^a

61 Jezus natomiast, wewnętrznie świadomy, że Jego uczniowie szemrają z tego powodu, powiedział do nich: To was zniechęca?^a **62** Co więc będzie, gdy zobaczycie Syna Człowieczego^a wstępującego tam, gdzie był wcześniej?^b

63 To Duch ożywia, ciało nic nie pomaga.^a Słowa, które wam powiedziałem, są duchem i są życiem. **64** Są jednak wśród was tacy, którzy nie wierzą. Jezus bowiem od początku wiedział,^a kto nie wierzy, i kim jest ten, który Go wyda.^b **65** I dodał: Dlatego wam powiedziałem, że nikt nie może przyjść do Mnie, jak tylko ten, któremu zostało to dane przez Ojca.^a

66 Przez to wielu spośród Jego uczniów zawróciło i przestało z Nim chodzić. **67** Wówczas Jezus zwrócił się do Dwunastu: Czy wy też chcecie odejść? **68** Szymon Piotr odpowiedział: Panie, do kogo pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego.^a **69** My zaś uwierzyliśmy i jesteśmy pewni, że Ty jesteś Chrystusem, Synem Boga żywego.^a

70 Jezus im odpowiedział: Czy nie Ja wybrałem^a was dwunastu? A jeden z was jest diabłem.^b **71** Mówił to o Judaszu, synu Szymona Iskariota,^a gdyż on – jeden z Dwunastu – zamierzał Go wydać.

Jezus wobec wątplenia najbliższych

7 Potem Jezus obchodził Galileę. Nie chciał chodzić po Judei, gdyż Żydzi usiłowali Go zabić.^a

2 Tymczasem zbliżało się żydowskie Święto Namiotów.^a

3 Jego bracia^a powiedzieli więc do Niego: Odejdź stąd i idź do Judei, aby także Twój ucniowie zobaczyli dzieła, których dokonujesz.^b **4** Nikt przecież nie czyni nic po

55^a 1Kor 10:3-4

bHbr 9:14; 1P 1:18-19

56^aJ 15:5; 1J 2:24

57^aJ 3:36; 5:24; 14:19; Ga 2:20

59^aMt 4:13; 8:5;

11:23; 17:24; Mk 1:21; J 2:12; 4:46; 6:17,24

60^aJ 6:66

61^aMt 11:6; 13:57

62^aMt 8:20 **b**Mk 16:19; Łk 24:50-51; J 3:13; 17:5; 20:17; Dz 1:9

63^aRz 8:10-13; 1Kor 15:45; 2Kor 3:6

64^aJ 2:25 **b**J 6:71; 13:11

65^aMt 13:11; J 6:37,39,44

68^aJ 17:8

69^aMt 14:33; 16:16; J 1:49; 11:27

70^aJ 15:16,19 **b**J 8:44; 13:2,27; 17:12

71^aMt 10:4; 26:14

1^aMt 12:14; J 5:16,18; 8:37,40

2^aKpl 23:34; Pwt 16:16

3^aMt 12:46; 13:55; J 2:12; Dt 1:14 **b**Łk 19:37; J 9:4; 10:25; 15:24

5^aMk 3:216^aMt 26:18; J
2:4; 8:207^aJ 15:18-19; 17:14
b J 3:1911^aJ 11:5612^aJ 7:40-43,47;
9:1613^aJ 9:22; 12:42;
19:38; 20:1914^aMt 26:5515^aMt 13:54,56;
Łk 2:4716^aJ 8:28; 12:49-
50; 14:10,24; 2J 918^aJ 5:41,44;
8:50,54 b J 17:22;
Rz 3:2319^aWj 24:4; Pwt
32:46; J 1:17 b Mt
12:14; J 5:16,18;
7:1,25; 8:37,4020^aMk 3:22; J
8:48,52; 10:2021^aJ 5:2-922^aRdz 17:10-14;
Kpl 12:323^aJ 5:9,16

kryjomu, jeśli mu zależy na jawności. Skoro takich rzeczy dokonujesz, daj o sobie znać światu. **5** Bo nawet Jego bracia nie wierzyli w Niego.^a **6** Wtedy Jezus powiedział do nich: Mój czas jeszcze nie nadszedł,^a ale dla was czas jest zawsze odpowiedni. **7** Was świat nie może nienawidzić. Mnie nienawidzi,^a ponieważ Ja świadczę o niegodziwości jego czynów.^b **8** Wy idźcie na święto. Ja nie idę, gdyż mój czas się jeszcze nie wypełnił. **9** Po tych słowach pozostał w Galilei.

10 A gdy Jego bracia udali się na święto, wówczas On też poszedł, nie jawnie, ale jakby po kryjomu. **11** Żydzi tymczasem szukali Go^a w czasie święta i rozpytywali: Gdzie On jest? **12** Ponadto wśród tłumów wiele szeptano na Jego temat. Jedni mówili: Jest dobry; inni natomiast: Skądże, przecież zwodzi ludzi.^a **13** Nikt jednak, z obawy przed Żydami,^a nie wypowiadał się o Nim otwarcie.

Pochodzenie nauk Jezusa

14 A gdy już minęła połowa świąt, Jezus wszedł do świątyni i zaczął nauczać.^a **15** Żydzi, zdziwieni Jego nauką, zastanawiali się: Skąd On zna Pisma, skoro nie ma wykształcenia?^a **16** Jezus im odpowiedział: Moja nauka nie jest moją nauką. Pochodzi ona od Tego, który Mnie posłał.^a **17** Jeśli ktoś chce pełnić Jego wolę, pozna, czy ta nauka pochodzi od Boga, czy też Ja mówię sam od siebie. **18** Kto mówi sam od siebie, szuka własnej chwały.^a Kto natomiast szuka chwały tego, który go posłał,^b ten jest szczerzy i nie ma w nim niczego, co byłoby nieprawe.

19 Czy nie Mojżesz dał wam Prawo?^a A nikt z was nie przestrzega Prawa, bo przecież próbujecie Mnie zabić?^b **20** Tłum odpowiedział: Masz demona!^a Kto próbuje Cię zabić? **21** W odpowiedzi Jezus skierował do nich słowa: Jedno moje dzieło^a wprowadziło was w zdumienie. **22** A przecież z podobnego powodu Mojżesz dał wam obrzezanie^a – pochodzi ono oczywiście od ojców, a nie od Mojżesza – i w szabat obrzezujecie człowieka. **23** Jeśli wy obrzezujecie człowieka w szabat, aby nie złamać Prawa Mojżesza, to dlaczego burzycie się na Mnie, że w szabat uzdrowiłem całego człowieka?^a **24** Przestańcie

sądzić kierując się pozorami; w swoich ocenach bądźcie sprawiedliwi.^a

24^a 1Sm 16:7;
Iz 11:3-4; J 8:15;
2Kor 10:7

Prawdziwy Jezus i niepewność słuchaczy

25 Wtedy niektórzy z mieszkańców Jerozolimy zaczęli się zastanawiać: Czy to nie jest Ten, którego próbują zabić?^a

25^a J 5:18; 8:37,40

26 A oto otwarcie przemawia i nikt Mu nic nie mówi. Czyżby przełożeni naprawdę doszli do wniosku, że On jest Chrystusem?^a **27** O Nim jednak wiemy, skąd jest. Gdy natomiast przyjdzie Chrystus, nikt nie będzie znał Jego pochodzenia.^a **28** Tymczasem Jezus ucząc w świątyni zawołał: Znacie Mnie i wiecie, skąd jestem, a jednak nie przyszedłem posłany przez siebie samego. Lecz wiarygodny jest Ten, który Mnie posłał,^a i którego wy nie znacie.

26^a J 4:29

27^a Mt 13:55; Łk 4:22; J 6:42; 9:29

29 Ja Go znam,^a ponieważ od Niego jestem^b i właśnie On Mnie posłał.

28^a J 8:26,42

29^a J 8:55; 10:15
^b Mt 11:27; J 6:46;
8:14; 16:27; 17:8,25

Próba schwymania Jezusa

30 Starali się więc Go schwytać, lecz nikt nie tknął Go palcem,^a jeszcze bowiem nie nadeszła Jego godzina.^b

30^a J 10:39 ^bJ 8:20; 13:1

31 Za to uwierzyło^a w Niego wiele osób spośród stojących w tłumie. Mówili oni: Czy gdy przyjdzie Chrystus, dokona więcej znaków niż Ten? **32** Głosy te dotarły do faryzeuszów, dlatego w porozumieniu z arcykapłanami posłali straż, aby Go schwytać.

31^a J 2:11,23;
8:30; 10:42; 11:45;
12:11,42

33 Wówczas Jezus powiedział: Jeszcze przez krótki czas jestem z wami,^a a potem odchodzę^b do Tego, który Mnie posłał. **34** Będziecie Mnie szukać, lecz Mnie nie znajdziecie, a gdzie Ja jestem, wy nie zdołacie przyjść.^a **35** Zastanawiali się zatem Żydzi między sobą: Dokąd On się wybiera, że nie zdołamy Go znaleźć? Czyżby chciał pójść między Greków i uczyć naszych ludzi, rozproszonych wśród nich?^a **36** Co to znaczy: Będziecie Mnie szukać, lecz Mnie nie znajdziecie, a gdzie Ja jestem, wy nie zdołacie przyjść?

33^a J 12:35; 13:33
^b J 16:5,10,16,28

34^a J 8:21;
13:33,36; 17:24

35^a J 12:20; Dz 17:4-5; 18:4; Jk 1:1

Duch Święty – obietnica dla spragnionych

37 A w ostatnim, wielkim dniu święta^a Jezus stanął i głośno zawołał: Jeśli ktoś jest spragniony,^b niech przyjdzie do Mnie i pije.^c **38** Kto wierzy we Mnie, jak głosi Pismo, z jego

37^a Kpl 23:36
^b Obj 21:6; 22:17
^c J 4:10,14; 6:35;
1Kor 10:4

38^aPs 36:9; Prz 18:4; Iz 58:11; Ez 47:1-5; J 4:10,14; Obj 7:17; 21:6; 22:1,17

39^aIz 44:3; Jl 3:1; J 1:33; 14:16-17; 16:7; 20:22; Dz 2:17,33; Rz 8:9,14-16; Flp 1:19 ^bDz 2:4 ^cŁk 24:26; J 12:16,23; 13:31-32; 17:1,5
40^aPwt 18:15,18; Mt 21:11; J 6:14
41^aJ 1:41; 4:29; Dz 9:22 ^bJ 1:46
42^a2Sm 7:12; Ps 89:4-5; Mt 1:1; 22:42 ^bMi 5:1; Mt 2:5
43^aJ 6:52; 9:16; 10:19

wnętrza popłyną rzeki wody żywej.^a **39** To zaś powiedział o Duchu,^a którego mieli wziąć ci, którzy w Niego uwierzyli. Duch bowiem nie zstąpił jeszcze na ludzi,^b gdyż wciąż nie dokonało się uwielbienie^c Jezusa.

Rozłam wśród słuchaczy

40 Po tych słowach niektórzy wśród tłumu zaczęli mówić: To jest naprawdę ten Prorok.^a **41** Inni utrzymywali: To jest Chrystus.^a A jeszcze inni powątpiewali: Czy Chrystus ma przyjść z Galilei?^b **42** Przecież samo Pismo stwierdza, że Chrystus będzie pochodził z rodu Dawida^a i z Betlejem,^b miasteczka, w którym Dawid mieszkał. **43** I tak, właśnie z Jego powodu, doszło wśród nich do rozłamu.^a **44** Niekórzy chcieli Go nawet schwytać, ale nikt nie tknął Go palcem.

Niechęć przywódców żydowskich do Jezusa

45 Straż wróciła więc do arcykapłanów i faryzeuszów bez Niego. Dlaczego nie przyprowadziliście Go? – zapytali. **46** Strażnicy na to: Jeszcze nigdy nikt nie przemawiał tak, jak ten człowiek.^a **47** Wtedy faryzeusze powiedzieli: Czyżbyście i wy dali się zwieść? **48** Czy ktoś spośród przełożonych lub spośród faryzeuszów uwierzył w Niego?^a **49** A ten tłum, który nie zna Prawa, jest przeklęty. **50** Wtedy odezwał się jeden z nich, Nikodem,^a który wcześniej spotkał się z Jezusem: **51** Czy nasze Prawo sądzi człowieka zanim go przesłucha i zbada, jak postępuje?^a **52** Odpowiedzieli mu: Może ty też jesteś z Galilei? Sprawdź, to się przekonasz, że z Galilei nie wywodzi się żaden prorok.^a **53** I rozeszli się – każdy do swego domu.

Jezus i kobieta przyłapaną na cudzołóstwie

8 Jezus natomiast udał się na Górę Oliwną,^a **2** lecz wczesnym rankiem znów zjawił się w świątyni. Cały lud zaczął się przy Nim gromadzić, a On usiadł i rozpoczął nauczanie.^a **3** Wtedy znawcy Prawa i faryzeusze przyprowadzili kobietę przyłapaną na cudzołóstwie. Postawili ją wobec wszystkich **4** i powiedzieli do Niego: Nauczycielu, tę kobietę schwytano w chwili, gdy cudzołożyła.

46^aMt 7:28-29

48^aJ 12:42; 1Kor 1:26

50^aJ 3:1-2; 19:39

51^aPwt 1:16

52^aJ 1:46

1^aMi 21:1; Łk 21:37
2^aMt 26:55; Mk 14:49; Łk 22:53

5 Mojżesz w Prawie nakazał nam takie kamienować.^a **A** Ty co mówisz? **6** Pytali o to, by Go wystawić na próbę, bo szukali podstawy do oskarżenia Go.^a Jezus zaś schylił się i zaczął pisać palcem po ziemi. **7** A gdy tak nalegali z pytaniem, wyprostował się i powiedział do nich: Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem.^a **8** Po tych słowach znów się schylił i pisał po ziemi. **9** Gdy to usłyszeli, zaczęli odchodzić jeden po drugim, poczynając od starszych. W końcu pozostał On sam oraz kobieta stojąca pośrodku. **10** Wtedy podniósł się i zapytał: Kobieto, gdzie oni są? Nikt cię nie potępił? **11** Odpowiedziała: Nikt, Panie! A Jezus: Ja też cię nie potępiam:^a Idź i odtąd już nie grzesz.^b

5^aKpl 20:10; Pwt 22:22; Jb 31:10-11
6^aMt 12:10; 16:1; 19:3; 22:15,18,35
7^aPwt 17:7; Ez 16:40; Rz 2:1,22

11^aJ 3:17 **b**J 5:14

Jezus światłem świata

12 Jezus znów skierował do nich słowa: Ja jestem światłem świata.^a Kto idzie za Mną, na pewno nie będzie błądził w ciemności, lecz będzie miał światło życia.^b **13** Wówczas faryzeusze zwrócili się do Niego: Ty sam o sobie świadczysz, dlatego Twoje świadectwo nie jest wiarygodne.^a **14** Jezus im odpowiedział: Nawet jeśli Ja świadczę o sobie samym, moje świadectwo jest prawdziwe, gdyż wiem, skąd przybyłem i dokąd zmierzam;^a wy natomiast nie wiecie, skąd przychodzę i dokąd zmierzam.^b **15** Wy sędzicie według ciała,^a Ja nikogo nie sędzę.^b **16** A nawet jeśli Ja sędzę, mój sąd jest słuszny,^a gdyż nie jestem sam – jest ze Mną Ten, który Mnie posłał.^b **17** Wasze Prawo stanowi, że świadectwo dwóch ludzi jest wiarygodne.^a **18** Ja sam świadczę o sobie i świadczy o Mnie Ojciec, który Mnie posłał.^a **19** Zaczęli Go zatem pytać: Gdzie jest Twój Ojciec? Jezus im odpowiedział: Wy nie znacie ani Mnie, ani mego Ojca. Gdybyście Mnie poznali, poznalibyście i mego Ojca.^a **20** Te słowa wypowiedział przy skarbcu, gdy nauczał w świątyni.^a Nikt Go wówczas nie schwytał, gdyż jeszcze nie nadeszła Jego godzina.^b

12^aPrz 4:18; Iz 49:6; Mt 5:14; J 9:5; 11:9-10; 12:35-36,46 **b**J 1:4
13^aJ 5:31

14^aJ 13:3; 16:28 **b**J 7:28; 9:29

15^aJ 7:24 **b**J 3:17; 12:47
16^aJ 5:30 **b**J 5:37

17^aPwt 17:6; 19:15; Mt 18:16; 2Kor 13:1; Hbr 10:28

18^aJ 5:37; 1J 5:9

19^aJ 14:7; 16:3; 1J 2:23

20^aMt 26:55; Mk 12:41; Ek 22:53 **b**J 7:30; 13:1

Tragedia zaprzepaszczony możliwości

21 Ponownie zatem skierował do nich słowa: Ja odchodzę.^a Będziecie Mnie szukać^b i poumieracie w swoim

21^aJ 16:10
bJ 7:34,36; 13:33

^cEz 3:18; J 8:24

^{22a}J 7:35

^{23a}J 3:31 ^b1J 4:5
^cJ 17:14,16

^{24a}Wj 3:14; J 16:9

^{25a}Mt 11:3-6; J
6:35; 7:29

^{26a}J 7:28 ^bJ 3: 32;
12:49; 15:15

^{28a}J 3:14; 12:32
^bWj 3:14; Mt 27:54;
J 8:58 ^cJ 5:19
^dJ 7:16

^{29a}Mt 27:46;
J 16:32 ^b1z 50:5;
J 4:34; 5:30; 6:38

^{30a}J 2:23; 7:31;
10:42; 11:45;
12:11,42

^{31a}J 15:7; 2J 9

^{32a}J 1:14,17; 14:6
^bRz 8:2; 2Kor 3:17;
Ga 5:1,13

^{33a}Mt 3:9; Łk 3:8
^bNe 9:36

^{34a}Rz 6:16,20;
2P 2:19

^{35a}Wj 21:2; Pwt
15:12; Ga 4:30

^{36a}Rz 6:18,22

^{37a}J 5:18; 7:1

^{38a}J 5:19,30;
12:49; 14:10,24
^b1J 3:10

^{39a}Mt 3:9; Rz 9:7

^{40a}Mt 12:14; J 7:1

grzechu^c – dokąd Ja odchodzę, wy nie zdołacie przyjść. **22** Żydzi zaczęli się więc zastanawiać: Czyżby chciał odebrać sobie życie, że mówi: Dokąd Ja odchodzę, wy nie zdołacie przyjść?^a **23** A On ciągnął dalej: Wy jesteście z niskości, Ja jestem z wysoka.^a Wy jesteście z tego świata,^b a Ja nie jestem z tego świata.^c **24** Powiedziałem wam więc, że poumieracie w swoich grzechach. Jeśli bowiem nie uwierzycie, że to Ja jestem,^a umrzecie w swoich grzechach. **25** Pytali Go zatem: Kim Ty jesteś? Przede wszystkim tym, za kogo się podajesz^a – odpowiedział Jezus. **26** Wiele mógłbym o was powiedzieć i wydać niejednen sąd, lecz Ten, który Mnie posłał, jest godny wiary,^a a Ja przekazuję światu^b to, co usłyszałem od Niego. **27** Nie zrozumieli jednak, że im mówił o Ojcu. **28** Wówczas Jezus powiedział im: Gdy wywyższycie Syna Człowieczego,^a wtedy poznacie, że to Ja jestem^b i że nic sam z siebie nie czynię,^c lecz mówię tak, jak Mnie nauczył Ojciec.^d **29** A Ten, który Mnie posłał, jest ze Mną. Nie zostawił Mnie samego,^a gdyż Ja zawsze czynię to, co się Jemu podoba.^b

Droga do prawdziwej wolności

30 Gdy to mówił, wielu w Niego uwierzyło.^a **31** I właśnie do tych Żydów, którzy uwierzyli, Jezus powiedział: Jeśli wytrwacie w moim Słowie,^a to istotnie jesteście moimi uczniami **32** i poznacie prawdę,^a a prawda was wyzwoli.^b **33** Odpowiedzieli: Jesteśmy z rodu Abrahama^a i nigdy nie byliśmy niczymi niewolnikami.^b Jak możesz mówić: Staniecie się wolni? **34** Jezus na to: Ręczę i zapewniam, każdy, kto grzeszy, jest niewolnikiem grzechu.^a **35** Niewolnik opuści kiedyś dom, w którym służy, syn jednak pozostanie w rodzinie na zawsze.^a **36** Jeśli więc Syn was wyzwoli, będziecie naprawdę wolni.^a **37** Wiem, że jesteście z rodu Abrahama, lecz usiłujecie Mnie zabić,^a gdyż nie ma w was miejsca dla mego Słowa. **38** Mówię to, co Ja widziałem u Ojca,^a i wy też czynicie to, co słyszeliście u waszego ojca.^b **39** Odpowiedzieli Mu: Naszym ojcem jest Abraham. Gdybyście byli dziećmi Abrahama^a – zauważył Jezus – postępowałibyście tak, jak Abraham. **40** Wy natomiast chcecie Mnie zabić^a – czło-

wieka, który powiedział wam prawdę usłyszaną od Boga.^b Tego Abraham nie czynił. **41** Wy postępujcie tak, jak wasz ojciec. Powiedzieli Mu: My nie urodziliśmy się z nierządu; mamy jednego Ojca^a – Boga. **42** Jezus na to: Gdyby Bóg był waszym Ojcem, darzylibyście Mnie miłością, ponieważ Ja wyszedłem od Boga^a i oto jestem. Nie przyszedłem bowiem od siebie samego, ale On Mnie posłał.^b **43** Dlaczego nie rozumiecie tego, co mówię?^a Dlatego, że nie jesteście w stanie słuchać mojego Słowa. **44** Waszym ojcem jest diabeł^a i to jego żądze chcecie zaspokajać. On od początku był mordercą i nie wytrwał w prawdzie,^b ponieważ w nim nie ma prawdy.^c Kiedy kłamie, przemawia własnym językiem, gdyż jest kłamcą, a nawet ojcem kłamstwa. **45** Mnie natomiast, ponieważ mówię prawdę,^a nie wierzycie. **46** Kto z was może dowieść Mi grzechu?^a A jeśli mówię prawdę, dlaczego Mi nie wierzycie? **47** Kto jest z Boga, słucha słów Bożych. Wy nie słuchacie dlatego, że nie jesteście z Boga.^a

48 Żydzi odpowiedzieli Mu: Czy nie mamy racji, że jesteś Samarytaninem^a i masz demona?^b **49** Jezus na to: Ja nie mam demona, ale czczę mego Ojca,^a a wy Mnie znieważacie. **50** Ja natomiast nie szukam własnej chwały.^a Jest Ten, który jej szuka – i sądzi. **51** Ręczę i zapewniam, jeśli ktoś zachowa moje Słowo,^a na wieki nie ujrzy śmierci.^b **52** Wówczas Żydzi powiedzieli: Teraz jesteśmy pewni, że masz demona.^a Umarł Abraham i prorocy, a Ty mówisz, że jeśli ktoś zachowa Twoje Słowo, nigdy nie umrze. **53** Może przewyższasz naszego ojca Abrahama, który umarł? Albo proroków, którzy również poumierali? Za kogo Ty się uważasz? **54** Jezus odpowiedział: Jeśli Ja sam siebie otaczam chwałą, moja chwała jest niczym.^a To mój Ojciec otacza Mnie chwałą,^b Ten, o którym mówicie, że jest waszym Bogiem.^c **55** Nie rozpoznaliście Go,^a ale Ja Go znam;^b a gdybym powiedział, że Go nie znam, byłbym takim samym kłamcą, jak wy. Ja jednak Go znam i zachowuję Jego Słowo.^c **56** Abraham, wasz ojciec,^a był bardzo szczęśliwy, że zobaczy mój dzień. Zobaczył go też – i ucieszył się. **57** Żydzi powiedzieli więc do Niego: Nie masz jeszcze pięćdziesięciu lat, a widziałeś Abrahama? **58** Wówczas

bJ 17:17

41aPwt 32:6; Iz 63:16; 64:8

42aJ 13:3; 16:28; 17:8; bJ 7:28-29; 1J 5:1

43aRz 3:11; 1Kor 2:14

44a1J 3:8-10 bRdz 3:4; 4:9; 2Krn 18:21; Ps 12:3; Mt 12:34 c1J 2:4

45aJ 18:37

46a2Kor 5:21; Hbr 4:15; 1P 2:22; 1J 3:5

47a1J 4:6

48aMt 10:5; Łk 10:33; J 4:9; bMk 3:22; J 7:20; 10:20

49aJ 5:23

50aJ 7:18

51aJ 14:23; bJ 5:24; 6:40; 11:25

52aJ 7:20; 10:20

54aJ 7:18; bJ 13:32; 17:1,5; cIz 63:16

55aJ 7:28; bMt 11:27; J 7:29; cJ 15:10

56aRdz 18:18

58^aJ 17:5,24; Kol
1:17 ^bWj 3:14
59^aJ 10:31; 11:8

Jezus odpowiedział: Ręczę i zapewniam, zanim powstał Abraham,^a Ja jestem.^b **59** Wtedy chwycili za kamienie, aby rzucić w Niego,^a Jezus jednak ukrył się i wyszedł ze świątyni.

Jezus i dolegliwości wrodzone

2^aWj 20:5; Jb
21:19; Ez 18:20; Łk
13:2-4; Dz 28:4
3^aJ 11:4

9 Na swojej drodze zobaczył Jezus człowieka niewidomego od urodzenia. **2** Wtedy Jego uczniowie zapytali Go: Mistrzu, kto zgrzeszył, on czy jego rodzice, że się urodził niewidomy?^a **3** Jezus odpowiedział: Ani on nie zgrzeszył, ani jego rodzice. Stało się tak po to, aby Bóg mógł na nim objawić wielkość swoich dzieł.^a **4** Dopóki jest dzień,^a musimy wykonywać dzieła^b Tego, który Mnie posłał. Nadchodzi noc, gdy nikt nie będzie mógł działać. **5** Jak długo jestem na świecie, jestem światłem świata.^a **6** Po tych słowach splunął^a na ziemię, ze śliny zrobił błoto i to błoto nałożył na oczy niewidomego. **7** Następnie polecił mu: Idź, obmyj się w sadzawce Siloe^a (co znaczy: Posłany). Niewidomy odszedł, obmył się i wrócił z odzyskanym wzrokiem.^b

4^aJ 11:9; 12:35
^bJ 5:17

5^aŁz 42:6; Łk 2:32;
J 1:4; 8:12; 11:9-10;
12:35-36,46
6^aMk 7:33; 8:23
7^aNe 3:15; Łz 8:6;
Łk 13:4 ^b2Krl 5:10;
Łz 35:5; J 11:37

8 Wówczas sąsiedzi oraz ci, którzy go przedtem widywali jako żebraka, zastanawiali się: Czy to nie ten, który siadywał i żebrał?^a **9** Jedni mówili, że to ten, inni twierdzili, że to ktoś do niego podobny. On natomiast przyznawał: To jestem ja. **10** Zagadnęli go zatem: Jak więc odzyskałeś wzrok? **11** Wówczas odpowiedział: Człowiek imieniem Jezus zrobił błoto, nałożył mi na oczy i polecił: Idź, obmyj się w Siloe. Poszedłem więc, obmyłem się – i widzę. **12** Gdzie On jest? – zapytali. Nie wiem – odpowiedział.

8^aDz 3:2,10

14^aMt 12:1-14; Łk
13:14; J 5:9

13 Zaprowadzili go zatem – jeszcze niedawno niewidomego – do faryzeuszy. **14** A właśnie tego dnia, kiedy Jezus zrobił błoto i otworzył niewidomemu oczy, był szabat.^a

15^aJ 9:10

15 Wtedy z kolei faryzeusze pytali go, w jaki sposób odzyskał wzrok.^a I powiedział: Nałożył mi na oczy błoto, obmyłem się – i widzę. **16** Niektórzy z faryzeuszów stwierdzili zatem: Ten człowiek nie jest od Boga, bo nie przestrzega szabat.^a Inni natomiast byli zdania, że grzeszny człowiek^b nie może czynić takich znaków.^c I doszło między nimi do rozłamu.^d **17** Ponownie więc zwrócili się do

16^aMt 12:2; J
5:10,16 ^bJ 3:2 ^cJ
2:11; 4:54 ^dJ 6:52;
7:12,43; 10:19

uzdrowionego: Co ty o Nim sądzisz? W końcu otworzył ci oczy. I odpowiedział: On jest prorokiem.^a

18 Żydzi jednak nie uwierzyli, że był on niewidomy i odzyskał wzrok, dopóki nie przywołali jego rodziców. **19** A gdy przyszli, zapytali ich: Czy to jest wasz syn, który – jak twierdzicie – urodził się niewidomy? Jak to się więc stało, że teraz widzi? **20** A rodzice odpowiedzieli: Wiemy, że to jest nasz syn i wiemy, że się urodził niewidomy, **21** lecz jak to się stało, że teraz widzi albo kto otworzył mu oczy – nie wiemy. Zapytajcie jego. Jest dorosły. Niech mówi sam za siebie. **22** Powiedzieli tak z obawy przed Żydami.^a Żydzi bowiem już wcześniej postanowili, że wyłączą z synagogi^b każdego, kto uzna Go za Chrystusa. **23** Właśnie dlatego rodzice uzdrowionego powiedzieli: Jest dorosły, zapytajcie jego.

24 Ponownie więc przywołali tego, który był niewidomy. Oddaj chwałę Bogu^a – powiedzieli. – My wiemy, że ten człowiek jest grzesznikiem.^b **25** Uzdrawiony odparł: Czy jest grzesznikiem – nie wiem. Wiem jedno: byłem niewidomy, a teraz widzę. **26** Zapytali go więc: Co ci uczynił? Jak otworzył ci oczy? **27** A on: Już wam powiedziałem.^a Nie dość wam? Co jeszcze chcecie usłyszeć? Może wy też chcecie zostać Jego uczniami? **28** Wtedy go znieważyli: To ty jesteś Jego uczniem. My jesteśmy uczniami Mojżesza.^a **29** My wiemy, że Bóg przemówił do Mojżesza,^a Ten natomiast – nie wiemy, skąd jest.^b **30** Uzdrawiony na to: A to dziwne. Wy nie wiecie, skąd jest, a On otworzył mi oczy. **31** Wiadomo, że Bóg nie wysłuchuje grzeszników, a tylko bogobojnych i posłusznych Jego woli.^a **32** Od wieków nie słyszano, aby ktoś otworzył oczy niewidomemu od urodzenia. **33** Gdyby ten człowiek nie był od Boga, nie mógłby nic zrobić.^a **34** Wtedy powiedzieli: Urodziłeś się cały w grzechach – i ty chcesz nas uczyć? I wyrzucili go. **35** Jezus usłyszał, że go wyrzucili, i gdy go odnalazł, zapytał: Czy ty wierzysz^a w Syna Człowieczego?^b **36** On zaś na to: Kto to jest, Panie, abym mógł w Niego uwierzyć?^a **37** Jezus powiedział: Jest nim Ten, którego już widziałeś, a który teraz z tobą rozmawia.^a **38** A on: Wierzę, Panie! I złożył mu pokłon.^a

17^aMt 21:11; Łk 7:16; J 4:19; 6:14; 7:40

22^aJ 7:13; 19:38; 20:19 **b**Łk 6:22; J 12:42; 16:2

24^aJoz 7:19 **b**J 9:16

27^aJ 9:15

28^aJ 5:45

29^aWj 3:6; 19:19 **b**J 7:27; 8:14

31^aRdz 18:23-32; Ps 34:16-18; 66:18-19; 145:19-20; Prz 15:29; Iz 1:15; 59:1-2; Mi 3:4; J 15:7; Dz 10:35; Jk 5:16-18; 1J 5:14-15

33^aJ 3:2; 5:36

35^aJ 3:15 **b**Mt 8:20

36^aRz 10:13-14

37^aJ 4:26

38^aMt 8:2; 28:9; Łk 17:15-16

39^aJ 3:17,19;
5:22,27,30; 8:15-16;
12:47 ^bMt 11:5; Łk
4:18 ^cMt 13:13-15
40^aMt 15:14; 23:26;
Rz 2:19; Obj 3:17
41^aJ 15:22,24

39 Jezus odezwał się w te słowa: Przyszedłem na ten świat na sąd,^a aby niewidzący przejrżeli,^b a ci, którzy widzą, utracili wzrok.^c **40** Gdy to usłyszeli obecni przy Nim faryzeusze, zapytali: Czy my także jesteśmy niewidomi?^a **41** Jezus im odpowiedział: Gdybyście byli niewidomi, nie mielibyście grzechu. Ale ponieważ mówicie: Widzimy,^a wasz grzech nie przestał na was ciążyć.

Jezus dobrym pasterzem

1^aJ 10:7,9
b J 10:8,10

2^aMk 6:34; J 10:11

6^aMk 9:32;
J 16:25,29

7^aJ 6:35 ^bPs
118:20; Mt 7:13-14;
J 10:9; 14:6
8^aŁz 56:10-12; Jr
23:1-2; 50:6; Ez
34:2-3; J 10:1
9^aJ 14:6

10^aJ 1:4; 3:15-16;
5:24,40; 20:31 ^bPs
36:9; 65:12; Rz 5:17;
2Kor 9:8; Ef 3:18-19;
Flp 4:19; 2P 1:11
11^aPs 23:1; Łz
40:11; Ez 34:11-23;
Łk 15:4-7; Hbr
13:20; 1P 2:25; 5:4;
Obj 7:17 ^bŁz 53:12;
J 15:13; 1J 3:16
12^aMt 10:16; Dz
20:29 ^bZa 11:16-17

14^a2Tm 2:19

15^aMt 11:27

16^aŁz 56:8; Dz
11:18; Ef 2:12; 3:6
b J 11:52; 17:21; Ef
2:13-16 ^cEz 34:23;
37:24; 1P 2:25

10 Ręczę i zapewniam, kto do zagrody dla owiec nie wchodzi przez bramę,^a lecz wdziera się w inny sposób, ten jest złodziejem i bandytą.^b **2** Ale kto wchodzi przez bramę, jest pasterzem owiec.^a **3** Temu odźwierny otwiera, a owce słuchają jego głosu. Woła on swoje owce po imieniu i wyprowadza je. **4** A gdy wypuści wszystkie swoje owce, idzie przed nimi, one zaś idą za nim, bo znają jego głos. **5** Za obcym jednak nie pójdą, raczej uciekną od niego, ponieważ nie znają głosu obcych. **6** Jezus opowiedział im tę przypowieść, lecz oni nie pojęli jej znaczenia.^a

7 Wówczas Jezus zwrócił się do nich ponownie: Ręczę i zapewniam: Ja jestem^a bramą^b dla owiec. **8** Wszyscy, ilu ich przyszło przede Mną, to złodzieje i bandyci,^a lecz owce ich nie posłuchały. **9** Ja jestem bramą.^a Jeśli ktoś wejdzie przeze Mnie, będzie zbawiony, a gdy wejdzie i wyjdzie, znajdzie sobie pastwisko. **10** Złodziej przychodzi tylko po to, by kraść, zarzynać i niszczyć. Ja przyszedłem, aby owce miały życie^a i to życie w całej pełni.^b

11 Ja jestem dobrym pasterzem.^a Dobry pasterz oddaje za owce własne życie.^b **12** Najemnik, który nie jest pasterzem ani właścicielem owiec, gdy widzi, że zbliża się wilk,^a porzuca owce i ucieka,^b wilk zaś porywa je i rozpędza. **13** Najemnik zachowuje się tak, dlatego że jest tylko najemnikiem i nie zależy mu na owcach.

14 Ja jestem dobrym pasterzem. Znam moje owce.^a One też Mnie znają, **15** podobnie jak Ojciec zna Mnie, a Ja znam mego Ojca.^a I za owce oddaję własne życie. **16** Mam też inne owce, nie należące do tej zagrody.^a Te również muszę sprowadzić. Będą one słuchać mojego głosu i powstaną jedno stado^b i jeden pasterz.^c

17 Ojciec dlatego Mnie miłuje,^a że Ja oddaję swoje życie, by następnie je odzyskać. **18** Nikt nie odbiera mi życia. Oddaję je z własnej woli.^a Mam prawo je oddać i mam prawo je odzyskać.^b Takie polecenie otrzymałem od mojego Ojca.^c

17^aJ 3:35; 5:2018^aMt 26:53; Flp 2:8 ^bJ 2:19 ^cJ 14:31; 15:10

19 Słowa te wywołały kolejny rozłam^a wśród Żydów. **20** Wielu spośród nich mówiło: Ma demona,^a postradał zmysły!^b Dlaczego Go słuchacie? **21** Inni twierdzili: To nie są słowa człowieka opętanego przez demona. Czy demon może otwierać niewidomym oczy?^a

19^aJ 6:52; 7:43; 9:1620^aMk 3:22; J 7:20; 8:48 ^bMk 3:2121^aJ 9:32

Jezus i Ojciec – jedno

22 Obchodzono wówczas w Jerozolimie rocznicę poświęcenia świątyni. Była zima **23** i Jezus przechadzał się po świątyni, po portyku Salomona.^a **24** Wtedy obstąpili Go Żydzi i zapytali: Jak długo będziesz trzymał nas w niepewności? Jeśli Ty jesteś Chrystusem, powiedz nam wyraźnie.^a

23^aDz 3:11; 5:1224^aŁk 22:67; J 1:19; 16:25,29

25 Jezus odpowiedział: Powiedziałem wam, lecz nie wierzycie. Świadczą o Mnie dzieła,^a których dokonuję w imieniu mojego Ojca. **26** Wy jednak nie wierzycie, gdyż nie jesteście z moich owiec.^a **27** Moje owce słuchają mojego głosu, Ja je znam, a one idą za Mną. **28** Ja też daję im życie wieczne.^a Nie zginą one na wieki^b i nikt nie wyrwie ich z mojej ręki.^c **29** Mój Ojciec, który mi je dał, przewyższa wszystkich^a i nikt nie zdoła ich wydrzeć z ręki mego Ojca.

25^aJ 5:36; 10:3826^aJ 8:4728^aJ 3:15-16; 17:2 ^bŁz 6:6; 22; J 6:39 ^cJ 17:12; 18:929^aJ 14:28; 17:2

30 Ja i Ojciec jesteśmy jedno.^a

30^aJ 14:10; 17:21-23

31 Żydzi znów chwycili za kamienie, aby Go ukamienować.^a

31^aJ 8:59; 11:8

32 Wtedy Jezus zapytał ich: Pokazałem wam wiele dobrych dzieł pochodzących od mojego Ojca. Za które z tych dzieł chcecie Mnie ukamienować? **33** Żydzi odpowiedzieli: Nie chcemy Cię ukamienować za dobre dzieło, ale za obrazę Boga^a oraz za to, że Ty, chociaż jesteś człowiekiem,^b czynisz siebie Bogiem.^c **34** Jezus na to: Czy w waszym Prawie nie zostało napisane: *Ja powiedziałem: Jesteście bogami?*^a

33^aKpł 24:16 ^bMt 26:63-66; J 5:18; 19:7 ^cJ 1:1; Flp 2:6; 1J 5:2034^aPs 82:6

35 Jeśli autor nazwał bogami tych, do których skierowano Słowo Boże – a Pismo jest nienaruszalne^a – **36** to dlaczego wy Tego, którego Ojciec poświęcił^a i posłał na świat,^b oskarżacie o bluźnierstwo z powodu słów: Jestem Synem Bożym?^c

35^aMt 5:17-18; Łk 16:1736^aJr 1:5; J 6:69 ^bJ 3:17; 1J 4:9 ^cJ 5:17; 6:69

37 Jeśli nie dokonuję dzieł mojego Ojca, nie wierzcie Mi.^a

37^aJ 5:36

38^aJ 14:11 ^bJ

14:10,20; 17:21,23

39^aŁk 4:30; J 7:30;

8:20,59

40^aJ 1:2841^aJ 1:27,29,30,34;

3:28-30

42^aJ 2:23; 7:31;

8:30; 11:45;

12:11,42

1^aMt 21:17^bŁk 10:382^aMt 26:7; Mk 14:3;

Łk 7:38; J 12:3

4^aJ 9:38^aJ 8:59; 10:319^aJ 8:12; 9:4-5;

12:35,46

11^aMt 9:24; 27:52;

1Kor 11:30; 1Ts

4:13-16

16^aMt 10:3; J 14:5;

20:24-28; 21:2;

Dz 1:13

38 Jeśli jednak dokonuję, to choćbyście Mnie nie wierzyli, wierzcie tym dziełom,^a abyście poznali i rozumieli, że we Mnie jest Ojciec, a Ja w Ojcu.^b **39** Po raz kolejny więc sturali się Go schwytać, ale wymknął się im z rąk.^a

40 Następnie znów odszedł za Jordan, na miejsce, gdzie swego czasu chrzczył Jan,^a i tam pozostał. **41** A wielu przychodziło do Niego i mówiło: Jan wprawdzie nie dokonał żadnego znaku, ale wszystko, cokolwiek o Nim powiedział,^a było prawdą. **42** I wielu tam w Niego uwierzyło.^a

Wzbudzenie Łazarza

11 Był pewien chory, Łazarz z Betanii,^a miasteczka Marii i jej siostry Marty.^b **2** Chodzi o tę Marię, która później namaściła Pana pachnącym olejkiem i wytarła Jego stopy swoimi włosami.^a To właśnie jej brat Łazarz chorował. **3** Siostry posłały więc do Jezusa taką wiadomość: Panie, ten, z którym się przyjaźnisz, choruje. **4** Gdy Jezus to usłyszał, powiedział: Ostatecznie końcem tej choroby nie będzie śmierć, lecz objawienie chwały Boga.^a Za jej sprawą Syn Boży będzie uwielbiony. **5** Jezus zaś kochał Martę, jej siostrę i Łazarza. **6** Gdy więc usłyszał, że choruje, jeszcze dwa dni pozostał tam, gdzie przebywał, **7** a dopiero potem powiedział do uczniów: Chodźmy znów do Judei. **8** Uczniowie zauważyli: Mistrzu! Dopiero co Żydzi próbowali Cię ukamienować,^a a Ty znów tam idziesz? **9** Jezus odpowiedział: Dzień przecież składa się z dwunastu godzin. Kto chodzi za dnia, nie potknie się, gdyż widzi światło tego świata.^a **10** Lecz jeśli ktoś chodzi w nocy, potknie się, ponieważ nie ma w sobie światła.

11 Po tych słowach dodał: Łazarz, nasz przyjaciel, zasnął,^a ale idę zbudzić go ze snu. **12** Wtedy uczniowie powiedzieli: Panie! Skoro zasnął, wyzdrowieje. **13** Jezus jednak miał na myśli jego śmierć, oni natomiast myśleli, że mówi o zwykłym śnie. **14** Wtedy Jezus powiedział im wyraźnie: Łazarz umarł. **15** I cieszę się, że Mnie tam nie było, bo chodzi mi o was. Pragnę, byście uwierzyli. A teraz chodźmy do niego. **16** Wówczas Tomasz,^a zwany Dydymos,¹

1 Lub: *zwany Bliźniak*.

powiedział do pozostałych uczniów: To my też chodźmy, żebyśmy razem z nim umarli.

17 Gdy Jezus przybył na miejsce, Łazarz był już od czterech dni w grobie. **18** A Betania^a leżała blisko Jeruzolimy, około trzech kilometrów. **19** I wielu spośród Żydów zebrało się u Marty i Marii, aby je pocieszyć^a po stracie brata. **20** Gdy więc Marta usłyszała, że Jezus idzie, wysłała Mu na spotkanie. Maria pozostała w domu. **21** Marta natomiast zwróciła się do Jezusa: Panie! Gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. **22** Ale i teraz wiem, że Bóg da Ci wszystko, o co Go poprosisz. **23** Jezus zapewnił: Zmartwychwstanie twój brat. **24** Marta na to: Wiem, że zmartwychwstanie – przy zmartwychwstaniu,^a w dniu ostatecznym. **25** Wtedy Jezus skierował do niej słowa: Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem.^a Kto we Mnie wierzy, choćby nawet umarł – żyć będzie.^b **26** A każdy, kto żyje i wierzy we Mnie,^a nie umrze na wieki.^b Czy wierzysz w to? **27** Odpowiedziała: Tak, Panie! Ja wierzę, że Ty jesteś Chrystusem,^a Synem Bożym, który miał przyjść na świat.^b

28 Po tych słowach odeszła, zawołała swoją siostrę Marię i powiedziała jej na stronie: Nauczyciel^a tu jest i woła cię. **29** Ta zaś, gdy tylko to usłyszała, zaraz wstała i poszła do Niego. **30** Jezus natomiast jeszcze nie wszedł do miasteczka, lecz był w tym miejscu, gdzie Go spotkała Marta. **31** Żydzi więc, którzy byli z Marią i pocieszali ją, widząc, że się poderwała i wyszła, ruszyli za nią pewni, że idzie do grobu, aby tam płakać.

32 Gdy Maria dotarła tam, gdzie był Jezus, i zobaczyła Go, upadła Mu do nóg ze słowami: Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. **33** Jezus, widząc jej łzy oraz łzy Żydów, którzy z nią przyszedli, westchnął głęboko^a **34** i zapytał: Gdzie go położyliście? Chodź i zobacz, Panie – odpowiedzieli. **35** Jezus zapłakał.^a **36** A Żydzi zaczęli komentować: Patrzenie, jak go kochał. **37** Byli i tacy, którzy mówili: Czy ktoś, kto otworzył niewidomemu oczy,^a nie mógł sprawić, aby ten nie umarł?

38 Jezus znów westchnął głęboko i udał się do grobu. Grobem była grotka. Wejście zamykał kamień.^a **39** Jezus polecił: Usuńcie ten kamień! Wtedy odezwała się Marta, siostra

18^aMt 21:1719^aJb 2:11

24^aDn 12:2; Iz 26:19; J 5:28-29; 6:39-40; Dz 24:15; 1Kor 15:51-54
 25^aJ 1:4; 5:26; 6:35
 b J 3:16; 6:39
 26^aJ 3:15 b J 5:24; 6:50-51; 8:51
 27^aMt 16:16; Łk 2:11; J 6:69 b J 6:14

28^aMt 26:18; J 13:13

33^aRz 8:26

35^aŁk 19:41; J 12:27; 13:21
 37^aJ 9:7,32

38^aMt 27:60; Mk 15:48; Łk 24:2; J 20:1

39^aJ 11:1740^aJ 11:441^aJ 17:1 ^bMt
11:2542^aJ 12:30 ^bJ
17:8,2144^aJ 19:40 ^bJ 20:7

Mt 26:1-5;

Mk 14:1-2;

Łk 22:1-2

45^aJ 2:23; 7:31;

8:30; 10:42;

12:11,42

46^aJ 11:5747^aPs 2:2 ^bJ

2:11,23; 3:2; 4:54;

6:2,14

49^aMt 26:3; J 18:1350^aJ 18:1451^aRdz 50:2052^aŁz 49:6; J 10:16;

17:21; 1J 2:2

53^aMt 12:14; 26:4;

J 5:18; 7:1,25;

8:37,40

54^aJ 7:1 ^b2Sm

13:23

55^aWj 12:13-

14,23,27; Mt 26:1-2;

Mk 14:1; J 2:13; 6:4;

13:1 ^b2Krn 30:17-

19; J 18:28

zmarłego: Panie! Będzie czuć, bo to jest czwarty dzień.^a **40** Jezus zwrócił się do niej: Czy ci nie powiedziałem, że jeśli uwierzysz, zobaczysz chwałę Boga?^a **41** Usunęli więc kamień. Jezus natomiast wznosił oczy w górę^a i powiedział: Ojcze, dziękuję Ci,^b że Mnie wysłuchałeś. **42** Ja wiem, że Mnie zawsze wysłuchujesz, ale powiedziałem to ze względu na tłoczących się wokół mnie ludzi.^a Chcę, by uwierzyli, że Ty Mnie posłałeś.^b **43** Po tych słowach zawołał donośnym głosem: Łazarzu, wyjdź! **44** I umarły wyszedł. Jego nogi i ręce powiązane były pasami płótna,^a a twarz owinięta chustą.^b Jezus zwrócił się do przybyłych: Rozwiążcie go i pozwólcie mu odejść.

Jezus i rozgrywki polityczne

45 Po tym wydarzeniu wielu Żydów, którzy przyszli do Marii i widzieli, czego Jezus dokonał, uwierzyło w Niego.^a **46** Niektórzy zaś poszli i opowiedzieli o tym faryzeuszom.^a

47 W związku z tym arcykapłani i faryzeusze zwołali Wysoką Radę i zaczęli się zastanawiać: Co tu robić?^a Człowiek ten dokonuje wielu znaków.^b **48** Jeśli Go tak zostawimy, wszyscy w Niego uwierzą. Wówczas wkroczą Rzymianie i zabiorą nam i to miejsce, i naród. **49** Wtedy jeden z nich, Kajfasz,^a który tego roku był arcykapłanem, powiedział: Wy nic nie rozumiecie **50** i nie bierzecie pod uwagę, że lepiej jest dla nas, aby jeden człowiek umarł za lud,^a niż aby cały naród zginął. **51** Nie mówił tego jednak sam z siebie, ale jako sprawujący tego roku urząd arcykapłana wypowiedział proroctwo, że Jezus ma umrzeć za naród^a – **52** i nie tylko za naród, ale także po to, aby zebrać w jedno rozproszone dzieci Boga.^a **53** W tym zatem dniu postanowili, że Go zabiją.^a **54** Dlatego Jezus nie chodził już wśród Żydów jawnie,^a ale odszedł stamtąd w okolice pustyni, do miasta zwanego Efraim,^b i tam przebywał wraz z uczniami.

55 Tymczasem zbliżała się Pascha^a żydowska i wielu z tej okolicy poszło przed Paschą do Jerozolimy, aby się oczyścić.^b **56** Szukali więc Jezusa, a stojąc w świątyni rozważali: Jak myślicie? Przyjdzie na święto, czy raczej

nie?^a **57** Arcykapłani zaś i faryzeusze wydali nakaz, aby ten, kto zna miejsce Jego pobytu, wskazał je, tak by mogli Go schwytać.

56^aJ 7:11

Namaszczenie Jezusa

12 Na sześć dni przed Paschą^a Jezus przyszedł do Betanii, gdzie mieszkał Łazarz,^b którego wzbudził z martwych. **2** Tam też przygotowali Mu ucztę. Marta^a usługiwała, a Łazarz był jednym z tych, którzy wraz z Nim spoczywali przy stole.

Mt 26:6-13;
Mk 14:3-91^aKpl 23:5; J 11:55
b J 11:43-442^aŁk 10:38-42

3 Maria natomiast wzięła jedną trzecią litra czystego, bardzo drogiego olejku nardowego, namaściła stopy Jezusa i wytarła je swoimi włosami.^a Wówczas dom wypełnił się zapachem perfum. **4** A Judasz Iskariot, jeden z Jego uczniów, ten, który miał Go wydać,^a powiedział: **5** Dlaczego nie sprzedano tych perfum? Można by za nie dostać sumę rocznych dochodów i rozdać pieniądze ubogim.^a

3^aJ 11:24^aMt 10:4; J 6:71;
13:21,26
5^aMt 19:21

6 Powiedział to nie z troski o ubogich, lecz dlatego, że był złodziejem. A ponieważ opiekował się sakiewką,^a podkładał z tego, co do niej wkładano. **7** Jezus odpowiedział: Zostaw ją! Zachowała to na dzień mojego pogrzebu.^a

6^aJ 13:297^aJ 19:40

8 Ubodzy zawsze będą pośród was.^a Ja – nie zawsze.

8^aPwt 15:11

9 Gdy spory tłum Żydów dowiedział się, gdzie jest, przyszedł nie tylko ze względu na Jezusa, ale także po to, aby zobaczyć Łazarza, którego wzbudził On z martwych.^a

9^aJ 11:43

10 Arcykapłani natomiast postanowili zabić także Łazarza. **11** Z jego powodu bowiem wielu Żydów odeszło i zaczęło wierzyć w Jezusa.^a

11^aJ 11:45

Wjazd Jezusa do Jerozolimy

12 Nazajutrz ogromny tłum, który przybył na święto,^a usłyszał, że Jezus idzie do Jerozolimy. **13** Ludzie zatem wzięli gałązki palm,^a wyszli Mu na spotkanie i wołali:

Mt 21:1-11;
Mk 11:1-11;
Łk 19:28-4012^aPwt 16:1613^aKpl 23:40

b Ps 118:26 cMt

27:37,42; J 1:49

Hosanna!

Błogosławiony Ten, który przychodzi w imieniu Pana!^b

oraz:

Król Izraela!^c

14 A Jezus znalazł osiołka i wsiadł na niego – tak jak jest napisane:

15^aLz 62:11 bZa 9:9

15 *Nie bój się, córko Syjonu!*^a
Oto przychodzi twój król,
siedząc na źrebięciu oślicy.^b

16^aMk 9:32 bJ
7:39 cJ 2:22; 14:26

16 Początkowo Jego uczniowie nie rozumieli,^a o co chodzi. Lecz gdy Jezus został uwielbiony,^b wtedy sobie przypomnieli,^c że Jego dotyczą te słowa i dlatego tak został przywitany. **17** A zatem składał świadectwo tłum, który z Nim był, gdy wywołał Łazarza z grobu i wzbudził go z martwych.^a **18** Tłum też wyszedł Mu na spotkanie, gdyż ludzie usłyszeli, że dokonał tego znaku. **19** Stąd faryzeusze zarzucali sobie: Zobaczcie, że nic wam się nie udaje. Oto cały świat poszedł za Nim.^a

17^aJ 11:43-4419^aJ 11:48

Jezus ziarnem pszenicy

20^aJ 7:35; Dz 8:27;
11:20
21^aJ 1:43-46 bŁk
19:3; 23:8

20 Wśród tych, którzy przybyli, aby w czasie święta złożyć hołd Bogu, znajdowali się też pewni Grecy.^a **21** Podeszli oni do Filipa^a z Betsaidy w Galilei z taką prośbą: Panie, chcemy się spotkać z Jezusem.^b **22** Filip poszedł z tym do Andrzeja,^a a następnie obaj przyszedli do Jezusa. **23** Jezus natomiast tak im odpowiedział: Nastąpiła godzina,^a aby został uwielbiony Syn Człowieczy.^b **24** Ręczę i zapewniam, jeśli ziarno pszenicy wrzucone do ziemi nie obumrze,^a zostaje pojedynczym ziarnem; lecz jeśli obumrze, wydaje obfity plon.^b **25** Kto kocha swoje życie, straci je,^a a kto nienawidzi swego życia^b w tym świecie, uchroni je dla życia wiecznego.^c **26** Jeśli ktoś chce Mi służyć, niech idzie za Mną, a tam, gdzie Ja jestem, będzie także mój sługa.^a Jeśli ktoś chce Mi służyć, uczci go mój Ojciec.

22^aJ 1:4423^aMt 26:18; J
2:4; 7:30; 13:1 bJ
13:31-32; 17:1
24^a1Kor 15:36 bMt
13:8; J 15:8

27 Teraz *moja dusza jest w trwodze*,^a i co mam powiedzieć? Ojcze,^b *wybaw Mnie* od tej godziny?^c Przecież dla tej godziny przyszedłem. **28** Ojcze, uwielbij swoje imię!^a Wtedy z nieba rozległ się głos:^b Uwielbiłem i jeszcze uwielbię! **29** Wówczas tłum, który tam stał i słyszał, mówił, że zagrzmiało. Inni twierdzili: Anioł do Niego przemówił. **30** Natomiast Jezus wyjaśnił: Nie ze względu na Mnie rozległ się ten głos, ale ze względu na was.^a **31** Teraz odbywa się sąd^a nad tym światem. Teraz władca tego świata^b zostanie wyrzucony. **32** A gdy Ja będę podniesiony^a z zie-

25^aMt 10:39;
16:25; Mk 8:35; Łk
17:33 bŁk 14:26 J
10:11,15,17,18 cMt
25:46
26^aJ 14:3; 17:24;
2Kor 5:8; Flp 1:23;
1Ts 4:17
27^aPs 6:3; 42:6,12;
Mt 26:37-38 bMt
26:39 cJ 13:1
28^aJ 13:31-32; 17:1
bMt 3:17; 17:530^aWj 19:9; J 11:42
31^aJ 16:11 bJ
14:30; 16:11; 2Kor
4:4; Ef 2:2; 1J
4:4; 5:19
32^aLz 11:10; J 3:14;
8:28

mi, wszystkich pociągnę^b do siebie. **33** Powiedział to, by zaznaczyć, jaką śmiercią ma umrzeć.^a

34 Wtedy z tłumu padło pytanie: Ze słuchania Prawa wiemy, że Chrystus jest wieczny,^a na jakiej więc podstawie twierdzisz, że Syn Człowieczy musi być podniesiony? Kim jest ten Syn Człowieczy?^b **35** Jezus powiedział: Jeszcze przez krótki czas^a jest wśród was światło.^b Chodźcie, dopóki je macie, aby nie zawładnęła wami ciemność.^c Bo kto chodzi w ciemności, nie wie, dokąd idzie.^d **36** Dopóki macie światło,^a wierźcie w światło, abyście się stali synami światła.^b Po tych słowach Jezus odszedł i ukrył się przed nimi.^c

bJ 6:44

33aJ 18:32

34aPs 89:5,37;
110:4; Iz 9:6; Ez
37:25; Dn 7:14 bMt
8:20; J 3:1435aJ 7:33 bJ 9:5;
12:46; Ef 5:8; 1J
1:5 cJ 1:5 dJ 8:12;
11:10; 1J 2:1136aJ 8:12; 9:5;
12:46 bŁk 16:8;
Ef 5:8; 1Ts 5:5
cJ 8:59

Przyczyny i skutki niewiary w Jezusa

37 I chociaż na ich oczach dokonał tak wielu znaków,^a nie wierzyli w Niego, **38** tak że wypełniło się Słowo wypowiedziane przez proroka Izajasza:

*Panie, kto uwierzył naszej wieści
i komu objawiono ramię Pana?^a*

39 Nie zdołali uwierzyć dlatego, że znów, jak stwierdza Izajasz:

40 Zaślepił ich oczy
i znieczulił ich serce,
aby nie widzieli oczami
i nie rozumieli sercem,
i nie zwrócili się,
abym ich uleczył.^a

37aJ 2:11

38aIz 53:1; Rz
10:1640aIz 6:10; Mt
13:13-15

41 Izajasz powiedział tak dlatego, że zobaczył Jego chwałę i mówił o Nim.^a **42** Niemniej jednak wielu przywódców uwierzyło w Jezusa,^a ale ze względu na faryzeuszów nie przyznawali się do tego, aby uniknąć wyłączenia z synagogi.^b **43** Chodziło im bowiem bardziej o uznanie ze strony ludzi niż o chwałę Bożą.^a

41aIz 6:1-4; Łk
24:2742aJ 7:48; 12:11 bJ
7:13; 9:2243a1Sm 15:30; J
5:44; Rz 2:29

44 Jezus natomiast zawołał: Kto wierzy we Mnie, nie we Mnie wierzy, ale w Tego, który Mnie posłał.^a **45** Kto Mnie widzi, widzi Tego, który Mnie posłał.^a **46** Ja przyszedłem na świat jako światło,^a aby nikt, kto we Mnie wierzy, nie pozostał w ciemności.^b **47** I jeśliby ktoś słuchał moich

44aMt 10:40;
J 5:24

45aJ 14:9

46aJ 1:4; 8:12;
9:5; 12:36 bJ 3:19;
12:35

47^aMt 7:26 ^bJ
3:17; 8:15

48^aŁk 10:16 ^bPwt
18:18-19; J 5:45;
Hbr 4:12

49^aJ 17:8 ^bJ 14:31

50^aJ 8:26,28; 14:24

słów, lecz nie stosował się do nich,^a nie Ja będę go sądził; nie przyszedłem bowiem, aby sądzić^b świat, ale aby świat uratować. **48** Kto Mnie odrzuca i nie przyjmuje moich słów,^a ma swego sędziego: Słowo, które wygłosiłem, osądzi go^b w dniu ostatecznym. **49** Nie powiedziałem nic sam od siebie. To Ojciec, który Mnie posłał,^a polecił mi,^b co mam mówić i głosić. **50** A wiem, że Jego przykazanie jest życiem wiecznym. To zatem, co Ja mówię, mówię tak, jak mi polecił Ojciec.^a

Ostatnia wieczerza

1^aKpł 23:5 ^bJ
12:23; 17:1 ^cJ 16:28
^dJ 15:9,13; Ga 2:20;
1J 3:16

2^aŁk 22:3; J 6:70-
71; 13:27 ^bMt 10:4;
J 13:27

3^aMt 11:27; 28:18;
J 3:35 ^bJ 8:42;
16:27-28; 17:8

4^aMt 11:29; 20:28;
Łk 12:37

6^a1P 5:2-3

10^aTi 3:5 ^bJ 15:3

11^aJ 6:64,70-71

13 Przed świętem Paschy^a Jezus był już świadom, że nadeszła godzina^b Jego przejścia z tego świata do Ojca.^c Chciał więc pokazać tym, którzy należeli do Niego i których pokochał w tym świecie, że ich kocha bez reszty.^d **2** Trwała wieczerza. Diabeł zasiał już w sercu Judasza,^a syna Szymona Iskariota, myśl o wydaniu Go.^b **3** Jezus wiedział, że Ojciec przekazał wszystko w Jego ręce.^a Wiedział, że wyszedł od Boga^b i że do Boga odchodzi. **4** W tych okolicznościach wstał od wieczerzy, złożył swe wierzchnie szaty, wziął płócienny ręcznik i przepasał się nim.^a **5** Następnie nalał wody do miednicy, zaczął myć nogi uczniów i wycierać ręcznikiem, którym był przepasany. **6** Gdy podszedł do Szymona Piotra, ten Go zapytał: Panie, Ty mi chcesz myć nogi?^a **7** Jezus odpowiedział: Tego, co Ja czynię, ty teraz nie rozumiesz. Przyjdzie jednak chwila, gdy stanie się to dla ciebie jasne. **8** Piotr nie mógł się z tym pogodzić: Za nic w świecie nie będziesz mył mi nóg! A Jezus na to: Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał ze Mną działu. **9** Szymon Piotr zmienił więc zdanie: Panie – powiedział – myj nie tylko moje nogi, ale i ręce, i głowę. **10** Jezus odpowiedział: Wykąpany^a człowiek nie musi myć nic poza nogami. Jest cały czysty. Wy też jesteście czyści,^b ale nie wszyscy. **11** Jezus bowiem był świadom, kto ma Go wydać^a i właśnie dlatego powiedział, że nie wszyscy są czyści.

12 Gdy więc umył im nogi, włożył swe szaty, ponownie usiadł i powiedział: Czy rozumiecie, co wam uczyniłem?

13 Wy zwracacie się do Mnie: Nauczycielu i Panie.^a I słusznie czynicie, bo Nim jestem. **14** Jeśli zatem Ja, Pan i Nauczyciel, umyłem wam nogi,^a wy również powinniście sobie nawzajem to czynić. **15** Dałem wam bowiem przykład,^a abyście i wy czynili tak, jak Ja wam uczyniłem. **16** Ręczę i zapewniam: Sługa nie jest większy od swego pana^a ani poseł od tego, który go posyła. **17** Skoro już o tym wiecie, jesteście szczęśliwi – o ile będziecie tak postępować.^a **18** Nie mam na myśli was wszystkich. Ja wiem, kogo wybrałem.^a Lecz niech wypełni się Pismo:^b *Ten, który je mój chleb, wystąpił przeciwko Mnie zdradziecko.*^{c1} **19** Mówię wam o tym teraz, uprzedzając bieg zdarzeń,^a abyście, gdy będzie po wszystkim, uwierzyli, że to Ja jestem.^b **20** Ręczę i zapewniam, kto przyjmuje tego, którego Ja posyłam, Mnie przyjmuje; a kto Mnie przyjmuje, przyjmuje Tego, który Mnie posłał.^a

13^aMt 23:8,10; 26:18 J 11:28; Dz 2:36; 10:36; Rz 10:9; 14:8; 1Kor 8:6; 12:3; Flp 2:11; Kol 2:6,10
14^aŁk 22:27; Flp 2:5; 1Tm 5:10; 1P 5:5
15^a1Tm 4:12; 1P 2:21; 1J 2:6
16^aMt 10:24; Łk 6:40 J 15:20
17^aMt 7:24; Łk 11:28; Jk 1:22,25
18^aJ 6:70-71; 15:16,19 ^bMt 1:22; J 17:12 ^cPs 41:10; Mt 26:23
19^aJ 14:29; 16:4 ^bJ 4:26; 8:24,28,58
20^aMt 10:40; Łk 9:48

Zapowiedź zdrady

21 Po tych słowach Jezus poruszony do głębi^a powiedział: Ręczę i zapewniam, jeden z was Mnie wyda. **22** Uczniowie zaczęli przyglądać się sobie nawzajem niepewni, o kim mówi. **23** A jeden z Jego uczniów – ten, którego Jezus kochał^a – spoczywał obok Jezusa. **24** Szymon Piotr dał mu zatem znak, by się dowiedział, o kogo chodzi. **25** Ten więc, ponieważ był przy Jezusie, zapytał: Panie! Kto to jest? **26** Jezus odpowiedział: Ten, któremu Ja podam umoczony kawałek chleba. Następnie umoczył kawałek chleba i podał Judaszowi, synowi Szymona Iskariota. **27** I wtedy, gdy Judasz wziął kawałek chleba, wstał w niego szatan.^a Jezus powiedział więc do niego: Spełniaj czym prędzej swój zamiar. **28** Nikt ze spoczywających przy stole nie zrozumiał jednak, o co chodzi. **29** Niektórzy przypuszczali nawet, że ponieważ Judasz zarządzał sakiewką,^a Jezus posyła go, by kupić, czego im trzeba na święto, albo by dał coś ubogim. **30** On zatem wziął ten kawałek i natychmiast wyszedł. A była noc.

Mt 26:20-25;
Mk 14:17-21;
Łk 22:21-23
21^aJ 11:33
23^aJ 19:26; 20:2; 21:7,20
27^aŁk 22:3; J 13:2
29^aJ 12:6

1 Idiom: *podniósł na Mnie swoją piętę*. Cytat za G.

MOWA POŻEGNALNA

31^aJ 7:39; 12:23;
17:1,5

32^aJ 12:28; 17:1

33^aJ 7:33^bJ
7:34,36; 8:21^cJ
13:36

31 Po jego wyjściu Jezus powiedział: Teraz Syn Człowieczy będzie uwielbiony^a i w Nim Bóg odbierze sobie chwałę.

32 Jeśli Bóg w Nim odbierze sobie chwałę,^a to również Bóg w sobie otoczy Go chwałą – otoczy Go chwałą już wkrótce.

33 Drogie dzieci! Jeszcze chwilę jestem z wami.^a Będziecie Mnie szukać.^b Mówię wam teraz to, co niegdyś Żydom, że gdzie Ja idę, wy przyjść nie zdołacie.^c

Zaproszenie do wzajemnej miłości

34^aJ 15:12,17; 1J
2:7-11; 3:11,23; 2J 5
^bKpł 19:18; Ef 5:2;
1Ts 4:9; 1P 1:22;
1J 4:7,19
35^a1J 3:14,16; 4:20

34 Daję wam nowe przykazanie:^a Kochajcie się wzajemnie; kochajcie jedni drugich tak, jak Ja was ukochałem.^b **35** Po tym wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami, jeśli jedni drugich darzyć będziecie miłością.^a

Mt 26:31-35;
Mk 14:27-31;
Łk 22:31-34

36^aJ 7:34; 13:33
^bJ 21:19

Zapowiedź załamania się Piotra

36 Wtedy Szymon Piotr zwrócił się do Niego: Panie, dokąd idziesz? Jezus odpowiedział: Tam, dokąd idę, teraz iść za Mną nie możesz,^a jednak potem pójdziesz.^b **37** Piotr ciągnął dalej: Panie! Dlaczego teraz nie mogę iść za Tobą? Życie moje oddam za Ciebie. **38** Jezus odpowiedział: Oddasz za Mnie swoje życie? Ręczę i zapewniam: Zanim zapieje kogut, trzy razy się Mnie wyprzesz.^a

1^aJ 14:27^bPs 4:6;
Mk 11:22

2^aJ 2:16,21; Ef
2:21-22; 1Tm 3:15;
Hbr 3:6; 1P 2:5^bJ
14:23; 2Kor 5:1;
Hbr 11:10^cJ 7:33;
13:3,33,36; 14:28;
16:5

3^aMt 16:27; J
14:18,28; Flp 3:20
^bJ 12:26; 14:20,23;
17:21,24

5^aJ 11:16

6^aEf 2:18; Hbr
10:20^bJ 1:14,17;
8:32; 14:17^cJ 1:4;
11:25; Kol 3:4; 1J
5:12^dDz 4:12; Rz
5:1-2
7^aJ 8:19^bJ 1:18;
1J 2:13

Jezus drogą, prawdą i życiem

14 Nie ulegajcie trwodze!^a Wierźcie w Boga^b i we Mnie wierźcie. **2** W domu mojego Ojca^a jest wiele mieszkań.^b Gdyby było inaczej, powiedziałbym wam, bo przecieź idę^c przygotować wam miejsce. **3** A gdy pójdę i przygotuję wam miejsce, przyjdę znowu^a i wezmę was do siebie, abyście i wy byli tam, gdzie Ja jestem.^b **4** A tam, dokąd Ja idę, drogę znacie.

5 Wtedy odezwał się Tomasz:^a Panie, nie wiemy, dokąd idziesz, skąd możemy znać drogę? **6** Jezus odpowiedział: Ja jestem drogą,^a prawdą^b i życiem.^c Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej, jak tylko przeze Mnie.^d **7** Skoro Mnie znacie,^a poznacie i mojego Ojca; od teraz też Go znacie^b – i zobaczyście Go.

Jezus Bogiem widzialnym

8 Wtedy Filip^a wtrącił: Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy. **9** Jezus odpowiedział: Tyle czasu jestem z wami i jeszcze Mnie nie poznałeś, Filipie? Kto Mnie zobaczył, zobaczył Ojca.^a Jak możesz mówić: Pokaż nam Ojca? **10** Czy nie wierzysz, że Ja jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie?^a Słów, które do was kieruję, nie wypowiadam od siebie.^b To Ojciec, który jest obecny we Mnie, dokonuje swoich dzieł. **11** Wierźcie mi, że Ja jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie; a jeśli to dla was za trudne, niech was przekonają choćby same dzieła.^a

8^aJ 1:439^aJ 12:45; Kol 1:15; Hbr 1:310^aJ 10:30,38; 14:20; 17:21 ^bJ 7:16; 12:49; 14:24; 16:1311^aJ 5:36; 10:25,38

Niezwykłe możliwości wierzących

12 Ręczę i zapewniam, kto wierzy we Mnie, będzie również dokonywał takich dzieł, jakich Ja dokonuję, i dokona większych niż te,^a gdyż Ja idę do Ojca.^b **13** I o cokolwiek poprosilibyście w moim imieniu,^a tego dokonam, aby Ojciec był uwielbiony^b w Synu – **14** jeśli o coś Mnie poprosicie^a w moim imieniu, spełnię to.

12^aMt 21:21; Mk 16:17-18; Łk 10:17; J 5:20 ^bJ 7:33; 14:2,2813^aMt 7:7; J 15:16; 16:23-24 ^bJ 12:28; 13:31; 17:114^aJr 29:12; Mk 11:24; Łk 11:9; J 15:7; Jk 1:6; 1J 3:22; 5:14

Obietnica przyjęcia Ducha Prawdy

15 Jeśli darzycie Mnie miłością, będziecie wypełniać moje przykazania.^a **16** Ja natomiast będę prosił Ojca i On da wam innego Opiekuna,^{a1} aby był z wami na wieki – **17** Ducha Prawdy,^a którego świat nie może przyjąć, bo Go nie widzi ani nie zna. Wy Go znacie, ponieważ trwa przy was i będzie w was.^b **18** Nie zostawię was sierotami. Przyjdę do was.^a **19** Jeszcze chwila,^a a świat nie będzie Mnie już oglądał; lecz wy Mnie będziecie oglądać, bo Ja żyję^b i wy będziecie żyli.^c **20** W tym dniu wy sami poznacie, że Ja jestem w moim Ojcu^a i wy we Mnie,^b a Ja w was.^c **21** Ten, kto zna moje przykazania i wypełnia je, jest człowiekiem, który Mnie kocha.^a Tego z kolei, który Mnie kocha, miłością otoczy mój Ojciec^b i Ja będę go kochał, i objawię mu samego siebie.^c

15^aPs 103:18; J 15:10; 16:27; 1J 2:3-5; 3:22; 24; 5:3; 2J 616^aJ 15:26; 16:7; 1J 2:117^aJ 7:39; 15:26; 16:13; 20:22; 2Kor 3:17; 1J 5:6 ^bRz 8:9,11; 1Kor 2:14; 1J 2:2718^a1Krl 6:13; J 14:319^aJ 7:33; 12:35; 16:16 ^bGa 2:20 ^cJ 3:16; 6:57; Flp 1:2120^aJ 10:38; 14:10-11 ^bJ 15:4; 17:21; Rz 8:1; 1Kor 1:30 ^cJ 17:23; Rz 8:9; 2Kor 13:5; Kol 1:2721^aJ 14:15; 15:10; 16:27; 1J 5:3; 2J 6 ^bPwt 7:13 ^cDz 10:40

1 *Opiekun*: gr. παράκλητος (*parakletos*) oznacza opiekuna, orędownika, rzecznika, protektora i obrońcę.

22^aDz 10:4123^a1J 2:5 ^bJ 14:2-3; Rz 8:9,11; Ef 3:1724^aPwt 18:18; J 7:16; 8:28; 12:49-50; 14:1026^aDz 2:33 ^bJ 16:13; 1J 2:20,27

22 Judasz, lecz nie Iskariot, zwrócił się do Niego: Panie, dlaczego zamierzasz objawić samego siebie nam, a nie światu?^a **23** Jezus odpowiedział: Jeśli ktoś Mnie kocha, będzie wypełniał moje Słowo^a i mój Ojciec otoczy go miłością. Do takiej osoby przyjdziemy i zatrzymamy się^b u niej. **24** Kto Mnie nie kocha, nie wypełnia moich słów, a Słowo, którego słuchacie, nie jest moim Słowem. Pochodzi ono od Ojca, który Mnie posłał.^a **25** To już wam powiedziałem, gdy przebywałem z wami. **26** Natomiast Opiekun, Duch Święty,^a którego Ojciec pošle w moim imieniu, On was wszystkiego nauczy^b i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem.

Jezus dawcą pokoju

27^aLb 6:26; Ps 85:9; Łk 2:14; 24:36; J 16:33; Rz 16:20; Flp 4:7; Kol 3:15
^bMt 14:27; J 14:1
 28^aJ 14:2 ^bMt 16:27; J 14:18 ^cJ 14:12; 16:16; 20:17
^dJ 10:29
 29^aJ 13:19; 16:4
 30^aJ 12:31; 16:11; Ef 2:2

31^aJ 10:18; 12:49

27 Pokój zostawiam wam, mój pokój^a wam daję; daję wam go inaczej niż daje świat. Nie ulegajcie trwodze, nie bójcie się.^b **28** Słyszeliście, że wam powiedziałem: Odchodzę,^a lecz przyjdę do was.^b Gdybyście darzyli Mnie miłością, cieszylibyście się, że idę do Ojca,^c gdyż Ojciec jest większy niż Ja.^d **29** Mówię wam o tym teraz, uprzedzając bieg zdarzeń,^a abyście uwierzyli, gdy się dokonają. **30** Nie będę już z wami długo rozmawiał. Władca tego świata^a jest już bowiem w drodze. We Mnie jednak nie ma nic, na co mógłby się powołać, nic, co by mogło nas łączyć. **31** Niech jednak świat się przekona, że miłuję Ojca i że czynię tak, jak mi Ojciec polecił.^a Wstańcie, chodźmy stąd.

Jezus prawdziwą winoroślą

1^aJ 6:35 ^bPs 80:9-12; Iz 5:1-7; Jr 2:21; Ez 15:2; 19:10
 2^aMt 3:10; 15:13
^bPs 1:3; 92:15; Mt 3:8; 7:20; Ga 5:22; Ef 5:9; Flp 1:11
 3^aJ 13:10; 17:17; 1Kor 6:11; Ef 5:26
 4^aJ 6:56; 1J 2:24,28
^bJ 14:17,20; Rz 8:9; 2Kor 13:5; Kol 1:27; 1J 2:27 ^cRz 11:17-18
 5^a1Kor 12:12,27 ^bJ 5:19,30; 2Kor 3:5-6; Flp 4:13

15 Ja jestem^a prawdziwą winoroślą,^b a mój Ojciec jest ogrodnikiem. **2** Usuwa On ze Mnie każdy pęd, który nie przynosi owocu,^a a każdy, który owoc przynosi,^b oczyszcza, aby owocował obficie. **3** Wy już jesteście czyści ze względu na Słowo,^a które wam przekazałem. **4** Przede wszystkim trwajcie we Mnie,^a a Ja w was.^b Podobnie jak pęd nie może przynosić owocu sam z siebie, jeśli nie wyrasta z winorośli,^c tak i wy, jeśli nie będziecie trwali we Mnie. **5** Ja jestem winoroślą – wy pędami.^a Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten wydaje wiele owocu, bo beze Mnie nie jesteście w stanie nic uczynić.^b **6** Ten, kto

nie trwa we Mnie, zostaje wyrzucony jak pęd i usycha. Takie zbiera się, wrzuca do ognia – i płoną.^a **7** Jeśli pozostaniecie we Mnie i moje słowa pozostaną w was,^a proście o cokolwiek chcecie, a stanie się wam.^b **8** Mój Ojciec zostanie uwielbiony^a przez to, że przyniesiecie obfity owoc i okażecie się moimi uczniami.^b

6^aEz 15:4; Mt 3:10; 7:19; 1Kor 3:15; Hbr 6:8
7^aKol 3:16 **b**Mk 11:24; J 14:13; 16:23-24; 1J 3:22
8^aJ 12:28; 13:31; 14:13; 17:1,4 **b**Łk 14:26,33; J 8:31

Prawdziwa miłość i przyjaźń

9 Jak Mnie ukochał Ojciec,^a tak Ja was ukochałem. Trwajcie w mojej miłości.^b **10** Jeśli wypełnicie moje przykazania, będziecie trwać w mojej miłości, jak i Ja wypełniłem przykazania mego Ojca^a i trwam w Jego miłości.^b **11** Powiedziałem wam to po to, aby moja radość gościła w was i aby wasza radość była pełna.^a **12** Oto jest moje przykazanie: Kochajcie się nawzajem^a, jak Ja was ukochałem.^b **13** Największą miłość okazuje ten, kto swoje życie oddaje^a za przyjaciół. **14** Wy jesteście moimi przyjaciółmi,^a jeśli czynicie to, co wam przykazuję.^b **15** Nie nazywam was już sługami, bo sługa nie wie, co czyni jego pan; lecz nazwałem was przyjaciółmi, gdyż oznajmiłem wam wszystko, co słyszałem od mojego Ojca.^a **16** Nie wy Mnie wybraliście, ale Ja was wybrałem^a i przeznaczyłem was, żebyście szli i przynosili owoc,^b a wasz owoc trwał, aby Ojciec spełnił wam wszystko to, o co poprosicie w moim imieniu.^c **17** To wam przykazuję: Kochajcie jedni drugich.^a

9^aJ 3:35; 17:23,26
b1J 4:16
10^aJ 8:29 **b**J 14:21,23; 1J 5:3

11^aJ 10:10; 16:22,24; 17:13; 1J 1:4
12^aJ 13:34-35; 15:17; Rz 13:8; 1Ts 4:9; 1P 1:22; 4:8; 1J 3:11,14,23; 4:21; 2J 6 **b**Ef 5:2
13^aJ 10:11; Rz 5:7-8; 1J 3:16
14^a2Km 20:7; Prz 18:24; Iz 41:8; Łk 12:4; Jk 2:23 **b**Mt 12:50; J 8:31
15^aJ 8:26
16^aŁk 6:13; J 6:70; 13:18; 15:19; Ef 1:4
bJ Rz 7:4 **c**J 14:13-14; 16:23-24,26
17^aJ 13:34; 1J 3:11,23; 2J 5

Jezus powodem niechęci

18 Jeśli świat was nienawidzi,^a wiedzcie, że Mnie znienawidził wcześniej niż was.^b **19** Gdybyście byli ze świata, świat kochałby was jako swoją własność; ponieważ jednak nie jesteście ze świata,^a ale Ja was wybrałem ze świata, dlatego was świat nienawidzi. **20** Pamiętajcie o Słowie, które do was skierowałem: Sługa nie jest większy od swego pana.^a Jeśli Mnie prześladowali,^b i was będą prześladować;^c jeśli moje Słowo wypełniali, i wasze będą wypełniać. **21** Jednak to wszystko będą wam czynić ze względu na moje imię,^a gdyż nie znają Tego, który Mnie posłał.^b **22** Gdybym nie przyszedł i nie mówił do

18^aIz 66:5; Mt 10:22; 24:9; Łk 6:22; J 17:14; 1J 3:13 **b**J 7:7
19^aJ 17:14-16; 1J 4:4-5
20^aMt 10:24; J 13:16 **b**J 5:16; Dz 9:4-5 **c**Mt 5:10-11; Dz 26:10-11; Ga 1:13; 2Tm 3:12; 1P 4:14,16; Obj 2:3
21^aMk 13:13; Dz 5:41; 9:14 **b**J 16:3

22^aJ 9:41; Rz
1:20; 2:1
23^aLk 10:16 ^bJ
5:23; 1J 2:23
24^aJ 5:36; 10:37;
14:11 ^bJ 9:41

25^aPs 35:19; 69:5;
109:3

26^aJ 14:16,26;
16:7 ^bJ 14:17; 16:13
^c1J 5:6
27^aLk 1:2; 24:48;
J 19:35; 21:24; Dz
1:8; 5:32; 1J 1:1-2;
4:14
1^aJ 15:18-27
2^aLz 66:5; J
9:22,34; 12:42 ^bMt
24:9; Dz 26:9-10;
Obj 6:9
3^aJ 8:19,55; 15:21;
17:25; 1J 3:1
4^aJ 13:19; 14:29

5^aJ 7:33; 14:12,28;
16:17,28 ^bJ 13:36;
14:5

6^aJ 16:20-22 ^bJ
14:1,27; 16:22

nich, nie mieliby grzechu, teraz jednak nie mają dla niego wymówki.^a **23** Kto Mnie nienawidzi,^a nienawidzi tym samym mego Ojca.^b **24** Gdybym nie dokonał wśród nich dzieła,^a których nikt inny nie dokonał, nie mieliby grzechu,^b teraz jednak widzieli je, a mimo to zmienawidzili zarówno Mnie, jak i mego Ojca. **25** Lecz musiało wypełnić się Słowo zapisane w ich Prawie: *Znienawidzili Mnie bez powodu.*^a

26 Gdy przyjdzie Opiekun,^a którego Ja wam przyślę od Ojca, Duch Prawdy,^b który wychodzi od Ojca, ten złoży o Mnie świadectwo.^c **27** Wy jednak także świadczycie,^a gdyż jesteście ze Mną od początku.

16 Powiedziałem wam o tym,^a abyście nie dali się złamać. **2** Będą was wyłączać z synagog.^a Nadchodzi nawet godzina, gdy każdy, kto was zabije,^b będzie przekonany, że przez to służy Bogu. **3** A będą to czynić, gdyż nie poznali Ojca ani Mnie.^a **4** Lecz mówię wam o tych sprawach, abyście – gdy przyjdzie ich godzina – przypomnieli sobie, że was o nich uprzedziłem.^a Wcześniej nie mówiłem wam o tym, ponieważ byłem z wami. **5** Teraz jednak odchodzę do Tego, który Mnie posłał,^a i nikt z was nie pyta Mnie, dokąd idę.^b **6** Ale ponieważ powiedziałem wam o tym, smutek^a napełnił wasze serce.^b

Dzieło Ducha Prawdy

7 Lecz Ja mówię wam prawdę:^a Lepiej dla was, abym Ja odszedł. Bo jeśli nie odejdę, Opiekun^b do was nie przyjdzie,^c natomiast jeśli odejdę^d – pošlę Go do was. **8** A On, gdy przyjdzie, wykaże, że świat jest w błędzie co do grzechu, sprawiedliwości i sądu: **9** co do grzechu,^a gdyż nie wierzą we Mnie;^b **10** co do sprawiedliwości,^a gdyż odchodzę do Ojca i już Mnie nie zobaczycie; **11** a co do sądu, gdyż na władcę tego świata już zapadł wyrok.^a

12 Mam wam jeszcze wiele do powiedzenia, ale teraz nie jesteście w stanie tego przyjąć.^a **13** Jednak gdy przyjdzie On, Duch Prawdy,^a wprowadzi was we wszelką prawdę,^b ponieważ nie będzie mówił sam od siebie,^c lecz powie o wszystkim,^d co usłyszy, i powiadomi was o tym, co ma nadejść.^e **14** On Mnie uwielbi,^a gdyż z mego weźmie i wam

7^aJ 8:45
^bJ 14:16,26; 15:26
^cJ 7:39 ^dJ 20:17

9^aJ 8:34 ^bJ 3:18;
8:24
10^aDz 5:31; Rz 4:25
11^aJ 12:31

12^aMk 4:33; 1Kor
3:1-2
13^aJ 14:17; 15:26;
1J 4:6; 5:6 ^bPs
25:5; J 1:14,17;
8:32; 14:6; 1J 2:27
^cJ 14:10 ^dJ 14:26
^eObj 1:1,19
14^aJ 17:5

przekaze. **15** Wszystko to, co ma Ojciec, jest moje,^a dlatego powiedziałem, że z tego weźmie i wam przekaze.

15^aJ 17:10; Kol 2:9

Zapowiedź wielkiej radości

16 Jeszcze chwila^a i nie będziecie Mnie oglądać, i znów chwila – a zobaczycie Mnie.^b **17** Wówczas niektórzy z Jego uczniów pytali jedni drugich: Co znaczą te Jego słowa: Jeszcze chwila i nie będziecie Mnie oglądać, i znów chwila – a zobaczycie Mnie, oraz: Gdyż idę do Ojca? **18** Zaczęli się więc zastanawiać: Co to za chwila, o której mówi? Nie rozumiemy, o co Mu chodzi.

16^aJ 7:33; 13:33
bJ 14:18-24; 20:20

19 Jezus rozpoznał, że chcieli Go pytać i zagadnął: Czy rozważacie między sobą moje słowa: Jeszcze chwila i nie będziecie Mnie oglądać, i znów chwila – a zobaczycie Mnie?

20 Ręczę i zapewniam, wy będziecie płakać i rozpaczać,^a a świat będzie się bawił; wy będziecie smutni, ale wasz smutek zamieni się w radość.^b **21** Kobieta, gdy rodzi, przeżywa trudne chwile, gdyż nadeszła godzina jej porodu.^a Gdy jednak urodzi dziecko,^b nie pamięta o cierpieniu. Przycmiewa je radość, że człowiek przyszedł na świat.

20^aMk 16:10; Łk 23:27 **b**Mt 28:8; Łk 24:41; J 20:20
21^aŁz 13:8; 21:3; 26:17; 42:14; Mi 4:9; Ga 4:19; 1Ts 5:3
bDz 13:33; Hbr 1:5

22 Podobnie wy teraz przeżywacie smutek.^a Znów jednak was zobaczą^b i będziecie się cieszyć całym sercem,^c a waszej radości nikt was już nie pozbawi.

22^aJ 16:6 **b**J 14:3
cŁz 35:10; 66:14; J 20:20

23 W tym dniu^a o nic też nie będziecie Mnie pytać. Ręczę i zapewniam, o cokolwiek poprosicie Ojca w moim imieniu, da wam.^b **24** Dotąd o nic nie prosiliście w moim imieniu. Proście, a otrzymacie, aby wasza radość osiągnęła pełnię.^a

23^aJ 14:20 **b**Mt 7:7; Mk 11:24; J 14:13-14; 15:16; Jk 1:5-6; 1J 5:14-15
24^aJ 3:29; 15:11; 1J 1:4

25 Powiedziałem wam o tym w przypowieściach.^a Nadchodzi jednak godzina, gdy już nie będę do was mówił w przypowieściach, lecz wyraźnie opowiem wam o Ojcu.

25^aPs 78:2; Ez 21:5; Mt 13:34; Mk 4:33-34; J 10:6

26 W tym dniu będziecie prosić w moim imieniu,^a a Ja nie będę musiał wstawiać się za wami u Ojca. **27** Sam Ojciec kocha was,^a dlatego że wy Mnie pokochaliście i uwierzyliście, że Ja wyszedłem od Boga.^b **28** Wyszedłem od Ojca^a i przyszedłem na świat,^b teraz znów opuszczam świat i wracam do Ojca.^c

26^aJ 14:13-14; 15:16
27^aJ 14:21,23; Rz 5:8 **b**J 3:2; 6:46; 7:29; 8:42; 13:3; 16:28; 17:8
28^aJ 8:42 **b**J 1:9 **c**J 13:1,3; 16:5,10,17

29 Wtedy Jego uczniowie powiedzieli: Oto teraz mówisz wyraźnie, nie używasz żadnej przypowieści. **30** Teraz

30^aMt 16:16; Mk 15:39; J 1:49; 4:42; 11:27; 20:28 ^bJ 2:24-25; 21:17

32^aZach 13:7; Mt 26:31 ^bMt 26:56 ^cJ 8:16,29

33^aJ 14:27; Rz 5:1; Ef 2:14; Kol 1:20 ^bJ 15:20 ^cDz 27:25 ^dRz 8:37; 1J 4:4; 5:4-5

mamy pewność,^a że wiesz wszystko^b i nie musimy Cię o nic pytać; dlatego wierzymy, że wyszedłeś od Boga. **31** Jezus im odpowiedział: Teraz wierzycie? **32** Oto nadchodzi godzina, a właściwie już nadeszła, że się rozproszycie,^a każdy do swej własności, a Mnie zostawicie samego.^b Ja jednak nie jestem sam, gdyż jest ze Mną Ojciec.^c **33** Powiedziałem wam o tym, abyście we Mnie mieli pokój.^a Na świecie będziecie doświadczać ucisku,^b ale odwagi^c – Ja odniosłem już zwycięstwo nad światem.^d

Arcykapłańska modlitwa Jezusa

1^aJ 11:41 ^bMt 11:25-26; J 11:41 ^cJ 7:39; 11:4; 12:16,23,28; 13:31-32; 14:13; 15:8; 16:14; 21:19; Dz 3:13

2^aMt 28:18; J 5:27; Dz 10:38 ^bJ 10:28 J 6:37,65; 17:6,9,24 ^cJ 6:37,65

3^aRz 6:22; Ga 6:8; Tł 1:2; 1 J 2:25; Jd 21 ^bMt 11:27; Flp 3:10; Kol 2:2-3; Hbr 8:11 ^c1Ts 1:9; 1J 5:20 ^dJ 17:8

4^aJ 4:34; 5:17

5^aJ 1:2; Hbr 1:3

^bJ 8:58

6^aObj 3:8

8^aJ 6:63,68 ^bJ 3:2; 8:42; 13:3; 16:27,30 ^cJ 3:17

9^aLk 22:32; Hbr 5:7

10^aJ 16:15

11^aJ 14:18 ^bFlp 4:7

^cGa 3:28 ^dJ 10:30

12^aJ 3:16; 6:39; 10:28; 18:9 ^bJ 6:70-71; 2Ts 2:3

17 Po tych słowach Jezus spojrział w niebo^a i powiedział: Ojcze,^b nadeszła godzina! Uwielbij swojego Syna, aby Syn uwielbił Ciebie;^c **2** uwielbij tak, jak powierzyłeś Mu władzę^a nad całą ludzkością, aby dał życie wieczne^b tym wszystkim, których Mu dałeś.^c **3** A na tym polega życie wieczne,^a aby znali Ciebie,^b jedynego prawdziwego Boga,^c i Tego, którego posłałeś^d – Jezusa Chrystusa. **4** Ja Ciebie uwielbiłem na ziemi przez to, że wypełniłem dzieło, które mi powierzyłeś do wykonania.^a **5** A teraz Ty, Ojcze, uwielbij Mnie u siebie samego tą chwałą, którą miałem u Ciebie,^a zanim zaistniał świat.^b **6** Objawiłem Twoje imię ludziom, których Mi dałeś ze świata. Byli oni Twoi, dałeś ich Mnie i zachowali Twoje Słowo.^a **7** Teraz już wiedzą, że wszystko, co Mi dałeś, pochodzi od Ciebie, **8** gdyż przekazałem im słowa, które Mi dałeś,^a a oni je przyjęli i są przekonani, że wyszedłem od Ciebie,^b oraz uwierzyli, że Ty Mnie posłałeś.^c **9** Ja wstawiam się za nimi.^a Nie za światem, lecz za tymi, których Mi dałeś, ponieważ są Twoi. **10** I wszystko moje jest Twoje, a Twoje – moje;^a w nich też jestem uwielbiony. **11** Już niedługo będę na świecie. Lecz oni na nim zostają.^a Ja zaś odchodzę do Ciebie. Ojcze Święty, zachowaj ich^b w Twoim imieniu, które objawiłeś przeze Mnie, aby byli jedno^c – jak My.^d **12** Dopóki z nimi byłem, Ja ich zachowywałem w Twoim imieniu, które objawiłeś przeze Mnie. Strzegłem ich tak, że żaden nie zginął,^a oprócz syna zatracenia,^b zgodnie z zapowiedzią Pisma. **13** Teraz odchodzę do Ciebie, a mówię to wciąż na tym

świecie, aby mogli doświadczać pełni mojej radości.^a **14** Ja im powierzyłem Twoje Słowo, a świat ich znienawidził,^a gdyż – podobnie jak Ja^b – nie należą do świata. **15** Nie proszę, abyś ich zabrał ze świata, ale abyś ich ustrzegł od złego.^a **16** Nie należą do świata,^a jak i Ja nie należę do świata. **17** Poświęć ich^a do życia w prawdzie; Słowo Twoje jest prawdą.^b **18** Jak Ty Mnie posłałeś na świat,^a tak Ja ich posłałem na świat^b **19** i za nich poświęcam siebie samego, aby ich życie również było poświęcone prawdzie.^a

20 Wstawiam się nie tylko za nimi,^a ale także za tymi, którzy dzięki ich słowu^b będą wierzyć we Mnie. **21** Pragnę, by wszyscy byli jedno,^a jak Ty, Ojczy, we Mnie,^b a Ja w Tobie.^c Niech oni w nas^d będą jedno, aby świat przez to uwierzył, że Ty Mnie posłałeś. **22** Ja im dałem chwałę,^a którą Mi dałeś, aby byli jedno, jak My jedno jesteśmy;^b **23** Ja w nich,^a a Ty we Mnie; niech się staną doskonali w jedności,¹ aby świat przez to poznał, że Ty Mnie posłałeś i ukochałeś ich tak, jak ukochałeś Mnie.^b

24 Ojczy! Chcę, aby ci, których mi dałeś,^a byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem;^b aby oglądali moją chwałę;^c którą Mi dałeś, gdyż obdarzyłeś Mnie miłością przed stworzeniem świata. **25** Ojczy sprawiedliwy!^a Świat wprawdzie Ciebie nie poznał,^b lecz Ja Cię poznałem i oni poznali,^c że Ty Mnie posłałeś. **26** Objawiłem im też Twoje imię i jeszcze objawię, aby miłość, którą Mnie obdarzyłeś, była w nich – i Ja w nich.^a

PROCES I UKRZYŻOWANIE JEZUSA

Aresztowanie

18 Po tych słowach Jezus wraz ze swoimi uczniami udał się na drugą stronę potoku Cedron.^a Był tam ogród, do którego wszedł On i Jego uczniowie. **2** Judasz, który Go wydał,^a również wiedział o tym miejscu, gdyż Jezus często spotykał się tam^b ze swoimi uczniami. **3** Judasz^a zatem wziął oddział żołnierzy oraz straż podległą arcykapłanom i faryzeuszom, i przyszedł tam z pochodniami, z lampami i z bronią. **4** Jezus natomiast, świadom^a wszystkiego, co

13aJ 3:29; 15:11;
Rz 14:17; 1J 1:4
14aJ 15:18-19; 1J
3:13 **b**J 8:23
15aMt 6:13; 13:38;
2Ts 3:3; 1 J 2:13-14;
3:12; 5:18-19
16a1J 4:4
17aRz 15:16; Ef
5:26; 1Ts 5:23; Hbr
2:11 **b**2Sm 7:28; Ps
119:160; J 6:63; Dz
20:32
18aJ 10:36 **b**J
20:21
19aHbr 10:10
20aJ 17:9 **b**Rz
10:17
21aJr 32:39; Dz
4:32; Ga 3:28;
Ef 4:3 **b**J 10:38;
14:10-11 **c**J 14:20
dJ 14:3; Rz 8:1;
1Kor 1:30
22aJ 1:14 **b**J 10:30
23aJ 14:20; Rz 8:9;
1Kor 6:17; Ga 2:20
bJ 16:27
24aEf 1:4 **b**J 14:3
cJ 1:14
25aEzd 9:15; Ps
48:11; 97:2; Jr 23:6;
1J 2:29 **b**J 8:55;
15:21; 16:3 **c**Mt
11:27; J 8:55
26aJ 14:20; 15:4;
Rz 8:9

Mt 26:36-56;
Mk 14:32-52;
Lk 22:47-53

1a2Sm 15:23

2aJ 6:71; 12:4;
13:2,21 **b**Lk 21:37

3aDz 1:16

4aJ 6:64; 13:1,11

1 Lub: (1) *aby mogli dojrzeć do jedności*; (2) *aby mogli doświadczyć doskonałego zjednoczenia*; (3) *aby mogli osiągnąć doskonałą jedność*.

5^aMt 2:23; Mk 1:24;
J 1:46 ^bJ 6:20;
8:24,28,58

9^aJ 6:39; 17:12

10^aJ 1:41-42; 6:68;
18:26 ^bŁk 22:38

11^aMt 20:22

miało Go spotkać, wyszedł do nich i zapytał: Kogo szukacie? **5** Odpowiedzieli Mu: Jezusa z Nazaretu.^a Jezus na to: To Ja jestem.^b A stał z nimi Judasz, który Go wydał. **6** Gdy zatem powiedział im: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię. **7** Znow więc zapytał ich: Kogo szukacie? A oni powtórzyli: Jezusa z Nazaretu. **8** Wtedy Jezus odpowiedział: Powiedziałem wam, że to Ja jestem. Jeśli więc Mnie szukacie, pozwólcie tym ludziom odejść. **9** W ten sposób spełniły się Jego słowa: Nie utracilem żadnego z tych, których Mi dałeś.^a **10** Szymon Piotr,^a ponieważ miał miecz,^b wyciągnął go, uderzył sługę arcykapłana i odciął mu prawe ucho. Słudze temu było na imię Malchos. **11** Wówczas Jezus zwrócił się do Piotra: Włóż miecz do pochwy. Czy nie mam pić z kielicha,^a który dał mi Ojciec?

Jezus przed Annaszem

12 W ten sposób oddział wraz z dowódcą oraz straż żydowska schwytali Jezusa, związali Go **13** i najpierw zaprowadzili do Annasza. Był on bowiem teściem Kajfasza,^a który tego roku sprawował urząd arcykapłana.^b **14** To właśnie Kajfasz swego czasu doradził Żydom, że lepiej, aby jeden człowiek umarł za lud.^a

13^aMt 26:3,57; Łk 3:2; J 18:24; Dz 4:6 ^bMk 14:53; Łk 22:54

14^aJ 11:49-51

Mt 26:69-70;

Mk 14:66-68;

Łk 22:55-57

15^aMt 26:58; Mk 14:54; Łk 22:54-55

17^aJ 18:25,27

18^aJ 21:9

^bMk 14:54,67

Pierwsza porażka Piotra

15 Szli zaś za Jezusem Szymon Piotr^a oraz inny uczeń. Uczeń ten był znany arcykapłanowi, dlatego wszedł wraz z Jezusem na dziedziniec arcykapłana. **16** Piotr natomiast stał przy bramie na zewnątrz. Wyszedł więc ten inny uczeń, znajomy arcykapłana, porozmawiał z odźwierną i wprowadził Piotra. **17** Wtedy odźwierną zapytała Piotra: Czy ty też jesteś jednym z uczniów tego człowieka? Odpowiedział: Nie jestem.^a **18** A stali tam służący i strażnicy. Rozpalili oni ognisko^a i grzali się przy nim, gdyż było zimno. Również Piotr stał i grzał się wraz z nimi.^b

Mt 26:57-66;

Mk 14:55-64;

Łk 22:66-71

Przesłuchanie Jezusa przez Annasza

19 Tymczasem arcykapłan zapytał Jezusa o Jego uczniów i o Jego naukę. **20** Jezus mu odpowiedział: Ja otwarcie

przemawiałem do świata. Zawsze uczyłem^a w synagodze i w świątyni, gdzie schodzą się wszyscy Żydzi. Potajemnie nic nie mówiłem. **21** Dlaczego więc Mnie pytasz? Zapytaj tych, którzy słuchali moich słów. Oni wiedzą, co powiedziałem. **22** Po tych Jego słowach jeden ze stojących tam strażników wymierzył Jezusowi policzek,^a mówiąc przy tym: Tak odpowiadasz arcykapłanowi?^b **23** Jezus na to: Jeżeli uważasz, że odpowiedziałem niewłaściwie, uzasadnij to, a jeżeli właściwie, to dlaczego Mnie bijesz? **24** Następnie Annasz odesłał Go związanego do arcykapłana Kajfasza.^a

20^aMt 4:23; 26:55;
J 6:59; 7:14,26

22^aMt 5:39; 26:67;
J 19:3 **b**Dz 23:2-5

24^aMt 26:3

Kolejne porażki Piotra

25 Szymon Piotr stał zaś i grzał się.^a Wówczas go zagadnęli: Czy ty też jesteś jednym z Jego uczniów? Lecz on wyparł się: Nie jestem. **26** Wtedy jeden ze sług arcykapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho,^a zapytał: Czy nie ciebie widziałem z Nim w ogrodzie? **27** Piotr wyparł się ponownie – i zaraz zapiał kogut.^a

Mt 26:71-75;
Mk 14:69-72;
Łk 22:58-62

25^aJ 18:18

26^aJ 18:10

27^aJ 13:38

Proces Jezusa przed Piłatem

28 Następnie od Kajfasza poprowadzili Jezusa do pałacu namiestnika.^a Było to wczesnym rankiem. Sami jednak nie weszli do środka, aby zachować czystość i móc spożyć Paschę.^b

Mt 27:1-2,11-25;
Mk 15:1-15;
Łk 23:1-5,13-25
28^aJ 19:9 **b**J 11:55

29 Wówczas Piłat wyszedł do nich i zapytał: Jaki zarzut stawiacie temu człowiekowi? **30** Gdyby On nie był przestępcą^a – odpowiedzieli – nie wydalibyśmy Go tobie.

30^aLz 53:12

31 Wtedy Piłat powiedział: Weźcie Go wy i osądźcie zgodnie z waszym Prawem.^a Żydzi na to: Nam nie wolno nikogo karać śmiercią. **32** Tak miała się wypełnić zapowiedź Jezusa, w której zaznaczył, jaką śmiercią ma umrzeć.^a

31^aKpł 24:16; J 19:6-7; Dz 18:15

32^aMt 20:19;
26:2; J 3:14; 8:28;
12:32-33

33 Piłat wszedł więc znów do pałacu, przywołał Jezusa i zapytał: Czy Ty jesteś królem^a Żydów? **34** Jezus odpowiedział: Sam od siebie to mówisz, czy też inni powiedzieli ci o Mnie? **35** Piłat na to: Czy ja jestem Żydem? Twój naród i arcykapłani wydali mi Ciebie. Co zrobiłeś? **36** Wtedy Jezus powiedział: Moje Królestwo^a nie jest z tego świata. Gdyby moje Królestwo było z tego świata, moi słudzy

33^aMt 2:2; J 1:49;
12:13,15

36^a2Sm 7:12-13;
Dn 2:44; 7:14;
Mt 3:2; Łk 17:21;
19:12,15; J 6:15; Ef 5:5; Hbr 1:8; Obj 1:9; 20:4,6

^bMt 26:53

^{37a}Mt 2:2 ^bJ 3:32

^cJ 1:14,17; 8:32;
14:6; 17:17 ^dJ 8:47;
10:27; 1J 4:6

^{38a}1Tm 6:13 ^bŁk
23:14,22

^{39a}Mt 27:15-26;
Mk 15:6-15; Łk
23:17-25

^{40a}Dz 3:14

^{1a}Pwt 25:3

^{2a}Łk 23:11

^{3a}Łz 50:6; 53:5; Mt
26:67; J 18:22
^{4a}Łk 23:14,22 J
18:38

^{6a}J 19:4; Dz 3:13

^{7a}Kpł 24:16; J
18:31 ^bMt 26:63-
66; J 5:18; 10:33

^{9a}Mt 26:62-63; Mk
14:61; Łk 23:9

^{11a}J 10:18; Rz 13:1

^{12a}Dz 17:7

walczyliby,^b abym nie został wydany Żydom. Teraz jednak moje Królestwo nie jest stąd. **37** Piłat zauważył: A zatem jesteś królem? Jezus na to: Masz słuszność, jestem królem. Ja po to się urodziłem^a i po to przyszedłem na świat, aby złożyć świadectwo^b prawdzie.^c Każdy, komu bliska jest prawda, słucha mojego głosu.^d **38** Wtedy Piłat powiedział: Co to jest prawda?^a

Po tych słowach znów wyszedł do Żydów i stwierdził: Ja w Nim nie znajduję żadnej winy.^b **39** Uzgodniliśmy jednak, że wypuszczam wam na Paschę jednego więźnia. Czy chcecie więc, abym wam uwolnił króla Żydów?^a **40** W odpowiedzi zawołali: Nie tego, tylko Barabasa! Barabasz natomiast był przestępcą.^a

19 Wówczas Piłat kazał odprowadzić Jezusa i ubiczować.^a **2** A żołnierze upletli koronę z cierni, włożyli Mu na głowę i okryli Go płaszczem z purpury.^a **3** Następnie podchodzili do Niego z drwinami: Witaj, królu Żydów! I policzkowali Go.^a **4** Potem Piłat znów wyszedł na zewnątrz i zwrócił się do Żydów: Oto wyprowadzam wam Go. Chcę, byście wiedzieli, że nie znajduję w Nim żadnej winy.^a **5** Wtedy Jezus wyszedł do nich w cierniowej koronie i w płaszczu z purpury. Oto człowiek! – powiedział Piłat.

6 Na Jego widok arcykapłani i straż zawołali: Na krzyż! Na krzyż! Piłat powiedział: Weźcie Go wy i ukrzyżujcie, ja bowiem nie znajduję w Nim winy.^a **7** Żydzi odpowiedzieli: My mamy Prawo, a według Prawa powinien umrzeć,^a gdyż czynił się Synem Boga.^b **8** Słowa te jeszcze bardziej zaniepokoiły Piłata. **9** Wszedł więc ponownie do pałacu i zapytał Jezusa: Skąd jesteś? Ale Jezus nie dał mu odpowiedzi.^a **10** Wtedy Piłat powiedział: Ze mną nie chcesz rozmawiać? Czyżbyś nie wiedział, że mam władzę Cię wypuścić i mam władzę Cię ukrzyżować? **11** Jezus odpowiedział: Nie miałbyś żadnej władzy nade Mną, gdyby ci to nie zostało dane z góry.^a Dlatego większy grzech ma ten, który Mnie tobie wydał. **12** Odtąd Piłat starał się Go wypuścić, ale Żydzi wołali: Jeśli Go wypuścisz, nie jesteś przyjacielem cesarza. Każdy bowiem, kto czyni się królem, przeciwstawia się cesarzowi.^a **13** Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, wypro-

wadził Jezusa i zasiadł na krześle sędziowskim, w miejscu zwanym *Litostratos*,¹ a po hebrajsku *Gabbata*. **14** A było to w Dniu Przygotowania Paschy, około południa. Wtedy powiedział do Żydów: Oto wasz król! **15** A oni zawołali: Precz! Precz! Na krzyż z Nim! Piłat zapytał: Mam ukrzyżować waszego króla? Arcykapłani na to: Poza cesarzem nie mamy innego króla!

Ukrzyżowanie Jezusa

16 Wtedy wydał im Go na ukrzyżowanie. Wzięli więc Jezusa, **17** a On dźwigając własny krzyż szedł na tak zwane Miejsce Czaszki, określane po hebrajsku *Golgota*. **18** Tam Go ukrzyżowali. Wraz z Nim ukrzyżowali też dwóch innych,^a po jednej i po drugiej stronie, Jezusa zaś pośrodku. **19** Piłat kazał ponadto sporządzić i umieścić nad krzyżem napis. Głosił on: Jezus z Nazaretu,^a Król Żydów.^b **20** Słowa te przeczytało wielu Żydów, gdyż miejsce, w którym Jezus został ukrzyżowany, znajdowało się blisko miasta,^a a sam napis sporządzony był po hebrajsku, po łacinie i po grecku. **21** Arcykapłani żydowscy zwracali się w tej sprawie do Piłata: Nie pisz – prosili – Król Żydów, napisz raczej, że to On sam powiedział: Jestem Królem Żydów. **22** Ale Piłat odpowiedział: Co napisałem – napisałem.

23 Tymczasem, gdy żołnierze ukrzyżowali Jezusa, wzięli Jego szaty i podzielili je na cztery części, dla każdego żołnierza po jednej. Wzięli też tunikę. Tunika jednak nie była szyta, ale cała od góry tkana. **24** Ustalili zatem: Nie rozcinajmy jej. Losujmy, czyja ma być. Tak wypełniło się Pismo, które mówi:

*Rozdzielili między siebie moje szaty,
A o moją tunikę rzucali losy.^{a2}*

Tak właśnie postąpili żołnierze.

25 A blisko krzyża Jezusa stały: Jego matka i siostra Jego matki, Maria (żona Klopasa) i Maria Magdalena.^a **26** Gdy Jezus zobaczył swoją matkę^a i stojącego przy niej

Mt 27:26-44;
Mk 15:15-32;
Łk 23:24-43

18^aŁz 53:9,12

19^aMt 2:23; Mk 1:24 ^bMt 2:2

20^aHbr 13:12

24^aPs 22:19

Mk 15:40-41; Łk 23:49; Mt 27:55-56
25^aMt 27:61;
Łk 8:2; J 20:1
26^aMt 12:46; J 2:3

1 Lub: zwanym Kamienny Bruk.

2 Cytat za G.

^bJ 13:23; 20:2;
21:7,20

ukochanego ucznia^b, zwrócił się do matki: Kobieto, oto twój syn! **27** Następnie powiedział do ucznia: Oto twoja matka! I od tej pory ten uczeń wziął ją do siebie.

Mt 27:45-54;
Mk 15:33-39;
Łk 23:44-48
28^aPs 22:16
29^aPs 69:22

Wykonało się!

28 Następnie Jezus, świadomy, że się już wszystko wykonało, powiedział: Chcę pić.^a I tak wypełniły się słowa Pisma. **29** Stało tam zaś naczynie pełne winnego octu. Owinęli zatem hizop gąbką nasączoną winnym octem i podali Mu do ust.^a **30** A gdy Jezus spróbował octu, powiedział: Wykonało się!^a Po czym skłonił głowę i oddał ducha.

30^aŁk 12:50; J
4:34; 17:4

Okoliczności śmierci Jezusa

31^aPwt 21:23; Joz
8:29; 10:26-27

31 W związku z tym, że był to Dzień Przygotowania Paschy i chodziło o to, aby ciała nie pozostały przez szabat na krzyżu^a – dzień tego szabatu był bowiem bardzo uroczysty – Żydzi prosili Piłata, aby skazańcom połamano uda i usunięto ich ciała. **32** Przyszli więc żołnierze i złamali uda pierwszemu i drugiemu ukrzyżowanemu wraz z Nim. **33** Gdy jednak podeszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie złamali Jego ud, **34** za to jeden z żołnierzy przebił włócznią Jego bok^a i natychmiast wypłynęła krew^b i woda.^c **35** Potwierdza to naoczny świadek.^a Jego świadectwo jest zgodne z prawdą. Jest on przekonany, że mówi prawdę, abyście i wy uwierzyli. **36** To bowiem, co się stało, było wypełnieniem Pisma: *Kość Jego nie będzie złamana*,^a **37** oraz słów innego fragmentu: *Będą patrzeć na tego, którego przebili*.^a

34^aObj 1:7 ^bWj
12:7; Za 13:1; Dz
20:28; Rz 3:25; 1P
1:18-19; 1J 1:7; 5:6;
Obj 1:5; 12:11 ^cWj
17:6; Ps 36:9; Jr 2:13;
J 3:5; 4:10,14; 1Kor
10:4 Obj 21:6; 22:1
35^aŁk 24:48; J
15:27; 21:24
36^aWj 12:46; Lb
9:12 Ps 34:21
37^aZa 12:10; J
19:34; Obj 1:7

Pogrzeb Jezusa

Mt 27:57-61;
Mk 15:42-47;
Łk 23:50-56

38 Potem Józef z Arymatei, który z obawy przed Żydami^a potajemnie był uczniem Pana, poprosił Piłata, aby pozwolił mu zabrać ciało Jezusa. I Piłat wyraził zgodę. Poszedł więc i zabrał Jego ciało. **39** Przyszedł też Nikodem,^a który kiedyś przybył do Jezusa nocą, i przyniósł około trzydziestu trzech kilogramów mieszaniny mirry i aloesu.^b **40** Wzięli więc ciało Jezusa i wraz z wonnościami owinęli je w płótna, zgodnie z żydowskim zwyczajem grzebalnym.^a **41** W miejscu zaś, gdzie został ukrzyżowany, był ogród,

38^aJ 7:13; 9:22;
20:19

39^aJ 3:1-2; 7:50
^bWj 30:23; Ps 45:9;
Mt 2:11

40^aMt 26:12; Łk
24:12; J 11:44;
20:5,7

a w ogrodzie nowy grobowiec, w którym jeszcze nikt nie był złożony. **42** Ponieważ grobowiec ten był blisko, a Dzień Przygotowania chylił się ku końcowi, tam właśnie położyli Jezusa.

Zmartwychwstanie Jezusa

20 Pierwszego dnia tygodnia, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, do grobowca przyszła Maria Magdalena.^a Zobaczyła, że kamień zamykający jego wejście jest odsunięty.^b **2** Pobiegnęła więc do Szymona Piotra^a oraz do drugiego ucznia, do tego, którego Jezus kochał,^b i mówi do nich: Wzięli Pana z grobowca i nie wiemy, gdzie Go położyli. **3** Wyszedł więc Piotr oraz ten drugi uczeń i ruszyli do grobu. **4** Biegli razem. Jednak ten drugi uczeń pobiegł przodem, wyprzedził Piotra i pierwszy dotarł na miejsce. **5** Zajrzał do wnętrza, zobaczył leżące płótna, ale nie wszedł. **6** Zaraz za nim nadbiegł Szymon Piotr. Wszedł do grobowca i zobaczył leżące płótna. **7** Zobaczył też chustę, która okrywała Mu głowę, leżącą nie razem z płótnami, lecz złożoną obok. **8** Za nim wszedł i ten drugi uczeń, który pierwszy przybiegł do grobowca. Zobaczył – i uwierzył. **9** Wciąż do nich nie docierało, że według Pisma^a Jezus ma powstać z martwych.^b **10** Obaj zatem wrócili do siebie.

11 Maria tymczasem stała przy grobowcu i płakała. Płacząc nachyliła się, zajrzała do środka **12** i zobaczyła dwóch aniołów w bieli.^a Jeden siedział u wezłowia, a drugi u nóg, w miejscu, gdzie leżało ciało Jezusa. **13** Kobieto! – zapytali. – Dlaczego płaczesz? A ona: Wzięli mojego Pana i nie wiem, gdzie Go położyli. **14** Gdy to powiedziała, odwróciła się i zobaczyła stojącego Jezusa. Z początku Go jednak nie rozpoznała.^a **15** Wówczas Jezus zwrócił się do niej: Kobieto! Dlaczego płaczesz?^a Kogo szukasz? Ona natomiast, w przekonaniu, że to ogrodnik, powiedziała: Panie! Jeśli to ty Go przeniosłeś, powiedz mi, gdzie Go złożyłeś, a ja Go zabiorę. **16** Mario! – przemówił Jezus. Ona zaś obróciła się i zawołała po hebrajsku: *Rabbuni!* co znaczy: Nauczycielu! **17** Nie trzymaj Mnie już – zwrócił się do niej – bo jeszcze nie wstąpiłem do Ojca. Idź raczej do

Mt 28:1-10; Mk
16:1-11; Łk 24:1-12
1^aŁk 8:2; J 19:25
bMt 27:60,66

2^aJ 1:42 bJ 13:23;
19:26; 21:7,20

9^aPs 16:10; Mt
22:29; Łk 24:27,45-
46; J 2:22; Dz
2:25-31; 13:33-37
bRz 1:4; 1 Kor
15:4,20,23
12^aDz 1:10; 5:19;
10:30

14^aŁk 24:16; J 21:4

17^aMt 12:50; Rz
8:29 Hbr 2:10-12 ^bJ
16:7,16
18^aLk 24:22-23

moich braci^a i powiedz im: Wstępuję do Ojca mego^b i Ojca waszego, do Boga mego i Boga waszego. **18** Poszła więc Maria Magdalena i oznajmiła uczniom, że widziała Pana. Przekazała im też Jego słowa.^a

Mt 28:16-20;
Mk 16:14-18;
Łk 24:36-49

Przywilej przebaczenia grzechów

19^aJ 7:13; 9:22;
19:38 ^bJ 14:27;
16:33
20^aJ 19:34;
20:25,27 ^bJ
16:20,22 ^cJ 14:19;
16:16,19
21^aLz 61:1 ^bJ 17:18

19 Nastąpił już wieczór tego właśnie dnia, pierwszego po szabacie. Uczniowie zeszli się razem, lecz w obawie przed Żydami^a zaryglowali drzwi. I wtedy zjawił się Jezus. Stał się pośród nich i powiedział: Pokój wam!^b **20** Po tych słowach pokazał im ręce i bok.^a Uczniowie ucieszyli się,^b że zobaczyli Pana.^c **21** A Jezus znów im powiedział: Pokój wam! Jak Mnie posłał Ojciec,^a tak i Ja was posyłam.^b **22** Następnie tchnął^a na nich i powiedział: Przyjmijcie Ducha Świętego.^b **23** Grzechy tych, którym je przebaczyście, są im przebaczone, a tych, którym je zatrzymacie, są zatrzymane.^a

22^aRdz 2:7; Ez
37:5,9 ^bJ 7:39;
14:17,26; 15:26;
16:7,13; Dz 2:38;
8:15-17; 19:2;
Ga 3:2
23^aMt 16:19; 18:18

Jezus i Tomasz

24^aJ 11:16; 14:5;
21:2

24 W czasie tego spotkania z Jezusem nie było wśród nich Tomasza,^a jednego z Dwunastu, zwanego Dydymos.¹

25^aJ 21:7
^bMk 16:11

25 Uczniowie przekazali mu zatem: Widzieliśmy Pana.^a On zaś odpowiedział: Jeśli na Jego rękach nie zobaczę śladów gwoździ i ich nie dotknę, i jeśli w Jego bok nie włożę mojej ręki – nie uwierzę.^b **26** Po ośmiu dniach uczniowie znów byli razem, i Tomasz wśród nich. Wtem, mimo zamkniętych drzwi, wszedł Jezus,^a stanął pośrodku i powiedział: Pokój wam!^b **27** Potem zwrócił się do Tomasza: Zbliż tu swój palec i obejrzyj moje ręce; zbliż swoją rękę i włóż w mój bok,^a i nie bądź bez wiary, ale wierz.^b **28** Tomasz wyznał: Mój Pan^a i mój Bóg!^b **29** Wtedy Jezus powiedział: Uwierzyłeś dlatego, że Mnie zobaczyłeś? Szczęśliwi, którzy nie zobaczyli, a jednak uwierzyli.^a

26^a1Kor 15:5 ^bJ
14:27; 20:19

27^aLk 24:40; J
19:34; 20:20 ^bMt
14:31; 16:8; 17:17
Mk 4:40; Łk 24:25
28^aDz 2:36; 10:36;
Rz 10:12; 14:9; 1Kor
12:3; 2Kor 4:5; Flp
2:11 ^bJ 1:1; 5:18;
10:33; Rz 9:5; Flp
2:6; 1J 5:20
29^aHbr 11:1; 1P 1:8

Zaproszenie do wiary

30^aJ 21:25

30 Wiele też innych znaków dokonał Jezus wobec swoich uczniów.^a Nie zostały one opisane w tej księdze. **31** Te

1 Lub: zwanego Bliźniak.

natomiast zostały opisane po to, abyście wierzyli, że Jezus jest Chrystusem,^a Synem Boga,^b i abyście, wierząc, mieli życie w Jego imieniu.^c

Spotkanie nad Jeziorem

21 Potem Jezus znów ukazał się^a uczniom nad Jeziorem Tyberiadzkim.^b Stało się to tak: **2** Byli razem: Szymon Piotr,^a Tomasz zwany Dydymos,^b Natanael z Kany Galilejskiej,^c synowie Zebedeusza^d i dwaj inni spośród Jego uczniów. **3** Szymon Piotr^a powiedział: Idę łowić ryby. A oni mu na to: My też idziemy z tobą. Wyszli więc, wsiedli do łodzi, lecz tej nocy nic nie złowili. **4** A gdy nastał wczesny ranek, Jezus stanął na brzegu. Z początku jednak Go nie rozpoznali.^a **5** Wtem Jezus zawołał w ich stronę: Chłopcy! Nie złowiliście czegoś do zjedzenia?^a Odpowiedzieli: Nie. **6** Wówczas Jezus zawołał: Zarzucie sieć z prawej strony łodzi, a złowicie. Zarzucili więc i z powodu mnóstwa ryb nie mogli jej już wyciągnąć.^a **7** Wtedy ukochany uczeń^a Jezusa powiedział do Piotra: To Pan! A gdy Szymon Piotr usłyszał, że to Pan, przepasał się szatą – bo był rozebrany jak do pracy – i skoczył do wody.^b **8** Pozostali uczniowie przyплыnęli łódką, ciągnąc sieć z rybami, byli bowiem niedaleko od brzegu, około stu metrów. **9** A gdy wyszli na brzeg, zobaczyli rozniecone ognisko wraz z ułożoną na nim rybą oraz chleb. **10** Jezus zwrócił się do nich: Przynieście kilka ryb z tych, które przed chwilą złowiliście. **11** Szymon Piotr podszedł więc i wyciągnął na brzeg sieć pełną wielkich ryb. Było ich sto pięćdziesiąt trzy. Ale pomimo tak wielkiej ich liczby, sieć się nie porwała. **12** Chodźcie na śniadanie – zaprosił Jezus. A żaden z uczniów nie odważył się Go zapytać: Kim Ty jesteś? Nie mieli żadnych wątpliwości, że to Pan. **13** Tymczasem Jezus podszedł, wziął chleb i dał im – podobnie rybę.^a **14** Był to już trzeci raz,^a jak Jezus ukazał się uczniom po swoim zmartwychwstaniu.^b

Pytanie o miłość

15 Gdy więc zjedli śniadanie, Jezus zapytał Szymona Piotra: Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie bardziej

31^aMt 16:16; Łk 2:11; J 1:41; 4:25,29; 7:41-42 **b**Łk 1:35; J 1:34,49; 9:35; 10:36
cJ 3:15-16,36; Rz 1:17; 1J 5:13

1^aMk 16:12 **b**J 6:1

2^aJ 1:41-42 **b**J 11:16; 20:24 **c**J 1:45
dMt 4:21

3^aMt 4:18; Łk 5:5

4^aŁk 24:16; J 20:14

5^aŁk 24:41-42

6^aŁk 5:4-7

7^aJ 13:23; 19:26; 20:2; 21:20 **b**Łk 5:8

13^aMt 14:19; 15:36; Łk 24:30

14^aJ 20:19,26 **b**J 2:22; Dz 2:24; Rz 4:25; 8:11

15^aMt 26:33; J 13:37

16^a2Sm 5:2; Ez 34:2; Mt 2:6; Dz 20:28; 1P 5:2

17^aJ 2:25; 16:30; Hbr 4:13

19^a2P 1:14 ^bMt 4:19; J 12:26; 13:36

niż pozostali?^a Odpowiedział: Tak, Panie! Ty wiesz, że Cię Kocham. Pan na to: Dbaj o moje jagnięta. **16** Lecz zapytał go znów, po raz drugi: Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie? Odpowiedział: Tak, Panie! Ty wiesz, że Cię Kocham. Pan na to: Paś^a moje owce. **17** W końcu zapytał go po raz trzeci: Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie? Piotr zasmucił się, że go Pan zapytał już po raz trzeci: Czy kochasz Mnie? I odpowiedział: Panie! Ty wszystko wiesz,^a Ty wiesz, że Cię Kocham. Jezus na to: Dbaj o moje owce. **18** Ręczę i zapewniam, gdy byłeś młodszy, sam się przepasywałeś i chodziłeś, dokąd chciałeś. Lecz gdy się zestarzejesz, wyciągniesz swoje ręce, a kto inny cię przepasze i poprowadzi, dokąd nie chcesz. **19** W tych słowach chciał zaznaczyć, jaką śmiercią^a Piotr uwielbił Boga. Potem dodał: Chodź za Mną.^b

Każdemu inna droga

20^aJ 19:26-27; 20:2; 21:7 ^bJ 13:23,25

20 A gdy Piotr się odwrócił, zobaczył, że idzie za nim ukochany uczeń Jezusa,^a ten, który podczas wieczerzy, spoczywając przy Jezusie, zapytał, kto będzie Jego zdrajcą.^b

22^a1Ts 4:15 ^bMt 16:27; 1Kor 11:26; Obj 22:12,20 ^cMt 4:19; J 21:19

21 Piotr, widząc go, zwrócił się do Jezusa: Panie, a co z nim? **22** Jezus odpowiedział: A gdybym chciał, by on pozostał,^a aż przyjdę^b – co ci do tego? Ty chodź za Mną!^c **23** Rozeszła się więc między braćmi pogłoska, że ten uczeń nie umrze. Jezus jednak nie powiedział, że nie umrze, lecz: A gdybym chciał, by on pozostał, aż przyjdę – co ci do tego?

Zakończenie

24^aJ 15:27; 19:35; 1J 1:2; Obj 1:2

25^aJ 20:30

24 Uczniem, o którym mowa, jest piszący tę księgę. On jest świadkiem tych wszystkich wydarzeń, a jego świadectwo jest – jak wiemy – wiarygodne.^a **25** Jezus dokonał też wielu innych rzeczy.^a Gdyby je spisać jedną po drugiej, myślę, że cały świat nie pomieściłby ksiąg pisanych na ten temat.